

Johdatus maailmanloppuun

Kokeellisen vapauden instituutti

26.11.2017

Sisältö

Suomentajan esipuhe	3
Johdanto	4
Maailmanloppu on yllämme	6
Markkinoista ja päästömarkkinoista	9
Hiilivirtojen sabotointi	13
Vihreän kapitalismin spektaakkeli	17
Demokratian myytti	21
Ekofasismi	24
Kommunisaatio	28
Kapinan taito	32
Ilmestyksiä	36

Suomentajan esipuhe

Kyse ei ole enää teoriasta, vaan käytännöstä: kuinka pysäytämme kapitalismin virrat ekologisten tuhojen ja ihmisten riistämisen lopettamiseksi? Se voi johtaa yleistyneeseen yhteiskunnalliseen sotaan, mutta kaikki alkaa ystävien ryhmistä. Käsi kädessä ystävien koplat voivat koordinoida toimiaan ja pysäyttää hyödykkeiden ja hiilen virrat. Jännittää voimansa alkuun ehkä vain tunniksi. Sitten päiväksi. Sitten kuukaudeksi...

Jokainen tietää, että sukupolvemme historiallinen tehtävä on vallitsevan järjestyksen tuhoaminen.

Pienten sabotaasien puute ei ole ongelma. Ongelmamme on niiden intensiteetin ja organisoitumisen kasvattamisen tasolle, joka pysäyttää tavaroiden ja siten myös hiilen virtauksen.

Introduction to the Apocalypse julkaistiin vapaasti ladattavana, tulostettavana ja kopioitavana verkkojulkaisuna Kööpenhaminan COP15-ympäristökokouksen alla vuonna 2009. Yhdysvaltalaisen *Institute for Experimental Freedom* -projektin ja sen eurooppalaisten ”etäosastojen” julkaisema pamfletti kiersi koneelta koneelle ja kädestä käteen Atlantin molemmin puolin. Sen tarkoitus oli terävöittää radikaalin ympäristövastarinnan analyysiä planeettaa myrkyttävästä myöhäiskapitalismista, sen selviytymiskeinoista ekofasismista ja vihreästä kapitalismista sekä esittää vapaudellisten interventioiden mahdollisuuksia katastrofaalisen ilmastonmuutoksen pysäyttämiseksi.

Yksi asia on varma, aika on käymässä vähiin kapitalismilta sellaisena kuin sen tunnumme – ”nykypäivänä nihilismin korkein muoto on elämän jatkaminen kuin kaikki jatkuisi normaalisti.” Johdatus maailmanloppuun -pamfletissa arvioidaan erilaisia tulevaisuuden skenaarioita aina planeetan totaalista tuhosta ekofasismiin, vihreän kapitalismin speaktaakkeliin ja kulovalkean lailla leviäviin ruokamellakoihin ja resurssisotiin. Pamfletissa hahmotellaan myös kaunis vaihtoehto näille lopun aikojen kauhuille: vapaa, tasa-arvoinen, saasteeton ja itseorganisoitunut maailma. Sen luominen edellyttää kuitenkin näiden apokalyptisten tuhojen perimmäisen syyn poistamista: niin ”vihreä” kuin muunlainenkin kapitalistinen tuotanto sekä niin liberaalit kuin fasistiset valtiot rakenteet on määrätietoisesti tuhottava ihmisten omaehtoisella, järjestäytyneellä ja suoralla toiminnalla ennen kuin on liian myöhäistä. Ei enempää, muttei yhtään vähempääkään.

COP15-ympäristökokousta seuranneiden kahdeksan vuoden aikana olemme jo nähneet ensimmäisiä merkkejä pamfletissa esitetyistä tulevista painajaisista ja vapautuksen mahdollisuuksista. Vuonna 2017 Johdatus maailmanloppuun on yhtä ajankohtainen, ellei jopa ajankohtaisempi, kuin julkaisunsa aikoihin. Toimitus julkaisee pamfletin luku kerrallaan tulevien viikkojen aikana suomenkielisenä käännöksenä.

Johdanto

’Vallankumous tai kuolema!’-iskulause ei enää ole kapinoivan tietoisuuden runollinen ilmaisu, vaan vuosisatamme tieteellisen ajattelun viimeinen virke. Se soveltuu yhtä lailla eläinlajien kohtaamiin kauhuihin kuin yksilöiden kykenemättömyyteen sopeutua yhteiskuntaan, jossa itsemurhalukujen tiedetään olevan nousussa. Asian tuntijoiden on vastahakoisesti myönnettävä, että Ranskassa itsemurhien luvut putosivat lähes nolnaan toukokuun 1968 ajaksi. Tuo kevät paljasti meille kirkkaan taivaan, koska muutamia autoja poltettiin ja polttoaineen puute esti loppuja saastuttamasta ilmaa. Älkäämme antako itsemme unohtaa, että sateiden aikaan Pariisin yläpuolella leijailevat pakokaasujen pilvet ovat hallituksen vika. Vieraantunut tuotanto luo saasteet – vallankumous auringon paisteen!

– Guy Debord, Sick Planet (1971)

Jokainen meistä toivoo salaa tämän maailman loppua. Tulevaisuus jatkuu loputtomiin, tai ainakin niin oli tapana. Länsimaisen sivilisaation suuri illuusio on aina ollut edistyksen myytti, jonka mukaan historian virta jatkuu hyvántahtoisena äärettömään tulevaisuuteen. Vanhemmillemme sivilisaatio tarjosi omakotitaloja lähiöissä, tietokoneita ja autoja. Ne se myös toimitti. Näiden työläisten lapsille sivilisaatio tarjosi elämää kuussa, tekoälyä ja ikuista rauhaa, ja epäonnistui niiden kaikkien lunastamisessa. Siinä missä vanhemпамme vielä tukeutuivat uskoon, että saisivat asuntolainansa joskus maksettua ja voisivat vetäytyä rauhalliselle eläkkeelle, heidän lastensa kadotettu sukupolvi tietää tämän olevan valhetta. Tämä maailma ei tarjoa meille mitään: ei merkityksellistä työtä, ei lepoa, ei tulevaisuutta – ainoastaan pelkoa. Ei ainoastaan oman tuhomme kuvat, vaan kuvat totaalaisesta tuhosta ovat ehdollistaneet meidät kuin rotat. Kuvat World Trade Centerin sortumisesta avaruusolentojen invaasioon, ydinsodan uhasta otsonikerroksen reikiin ja sulaviin jäätiköihin, ovat kaivertuneet syvälle omaan olemassaoloomme. Nämä kuvat ovat ainoastaan moderni uudelleentulkinta kaikkiin uskontoihin sisältyneestä fantasiasta: apokalyptista.

Nykypäivän apokalyptiset kuvat ovat kuvia katastrofaalisesta ilmastonmuutoksesta. Mikään valtamerien syvyyksien ja ilmakehän välillä ei ole säästynyt ihmisen kosketukselta. Ei ole epäilystäkään, etteivätkö ihmisen toiminnasta syntyneet hiilidioksidipäästöt voisi tuhota maailmaa sellaisena kuin sen tunnemme. Kyse on vain tuomionpäivän kellojen tikityksen kuuntelemisesta, kun ne laskevat aikaa elinympäristömme tuhoutumiseen. Koskaan historiassa ei ole kysymys maapallon selviytymisestä ollut niin räikeästi esillä, eikä koskaan siihen ole suhtauduttu nykyisen kaltaisella välinpitämättömyydellä.

Mitä voimme tehdä kriisin edessä, joka on niin iso että se peittää mielikuvituksenkin alleen? Meille jää jäljelle ainoastaan tunne lähestyvistä tuhosta, omituinen masennus, joka pitää meidät liikkeessä hysteerisen hedonismin ja surullisen yksinäisyyden välillä, jotka molemmat ovat saman epätoivon kaksi ilmenemismuotoa. Hallitukset, tiedemiehet ja aktivistit, jotka ovat asettaneet itsensä meidän ”pelastajiksi”, näyttävät kykenevän ainoastaan tyhjiin iskulauseiden muo-

toiluun: puhdas kehitys, päästökauppa, kestävä kehitys, ilmasto-oikeudenmukaisuus, ympäristön korjaus, vihreä kapitalismi. Tunnetta kuitenkin sydämässämme, etteivät nämä fantasiat tarjoa järjissään olevalle ihmiselle tuhtia humalaa kummoisempaa lohdutusta. Kun kohtaamme maailmanlopun todellisen mahdollisuuden, maailma kääntyy ylösalaisin: nykypäivänä nihilismin korkein muoto on elämän jatkaminen kuin kaikki jatkuisi normaalisti.

Tämä kaksijakoinen hourailu, josta aiemmin kärsi vain kourallinen aktivisteja, on viime aikoina levinnyt laajoihin kansankerroksiin ja jopa valtioihin, jotka vaikuttavat vakaasti uskovan katastrofaaliseen ilmastonmuutokseen. Näemme sen katsomalla niiden valtioiden reaktioita, jotka käyvät loputtomia keskusteluja COP15-kokouksen kaltaisissa huippukokouksissa ilmastokriisin ”ratkaisusta” ja samalla rakentavat lentokenttiä ja moottoriteitä toistensa perään ja antavat teollisuudelle vapauden yhä suurempiin hiilidioksidipäästöihin. Valtiot jatkavat toimintaansa ikään kuin kaikki olisi normaalisti ja samalla valehtelevat pokkana ”ratkaisevansa ympäristökriisin”. Kukaan, edes lapset, ei enää usko niiden puheita. Heidän huippukokouksensa ja sitoumuksensa ovat vain viulunsoittoa palavan Rooman keskellä. Tieteilijöiden kehittämien naurettavien suunnitelmien, kuten avaruuteen asennettavien peilien ja valtamerien pohjasta pumpattavien vesimassojen, ainoaksi ansioksi voidaan laskea niiden kohtalainen viihdearvo. Hallitsijoidemme ympärillä voidaan nähdä aivan erityislaatuista hulluutta, joka muistuttaa etäisesti keisarivallan monarkkeja juuri ennen kuin päät alkoivat tippua. Mutta mitä yksittäinen ihminen voi asialle tehdä? Ilmastonmuutoksen kohtaamisen synnyttämä epätoivo on rehellinen arvio tuhosta, josta ei ole helppoa pakoontäpääsyä. Annetaan tämän epätoivon koskettaa meitä, annetaan sen ravita meitä. Rehellisyys on aina paras keino eloonjäämisen kannalta.

Maailmanloppu on yllämme

”Villit, pimeät ajat rytisevät päällemme, ja uusia maailmanlopun tarinoita kirjoittavien profeettojen on keksittävä aivan uudenlaisia petoja; niin kamalia petoja, että pyhän Johanneksen antiikkiset eläinsymbolit vaikuttavat kujertavilta puluilta ja kerubeilta niiden rinnalla.”

– Heinrich Heine, Lutetia; or, Paris (1842)

Maailmanloppu on ennen kaikkea suhde, joka meillä on omaan aikaamme. Se on aina tapahtuma äärettömässä tulevaisuudessa, joten siinä yhdistyvät tunne lähestyvistä tuhosta ja helpotus, että asiat voisivat jatkua juuri nykyiseen malliin, mahdollisesti loputtomiin. Maailmanlopusta on kaksi pientä muunnelmaa: joko tämä maailma korvautuu uudella, kiiltävällä ja täydellisellä, tai sitten se päättyy kokonaan, ilman minkäänlaista seuraajaa. Siitä huolimatta kaikki apokalyptinen ajattelu perustuu siihen, että nykyinen maailma tuhoutuu jossain vaiheessa totaalisesti. Ei siis ole mitään syytä välittää tästä maailmasta, säilyttää sitä, pitää sitä yllä.

Tuhoon tuomitun maailman kohtaamiseen on kaksi keskenään ristiriitaista suhtautumistapaa: jatkaa vakaalla kurssilla kohti maailmanloppua, ottaa se vastaan tietynlaisella riemulla. Maailmassa, jolla ei ole tulevaisuutta, voidaan tätä planeettaa käyttää hyväksi ilman pienimpiäkään tunnontuskia. Tämä näkemys maailmanlopusta oikeuttaa öljyparonien ja hiiliherrojen alati kiihtyvän hiilen hyväksikäytön nykyisen elämänmuodon säilyttämiseksi ja voittojen käärimiseksi sen ohessa. Toinen suhtautumistapa on tehdä kaikkensa tulevan maailmanlopun viivästyttämiseksi. Tässä skenaariossa ainoa mahdollinen pelastaja on valtio, joka kykenee ehkäisemään maailmanlopun ainakin muutamaksi vuodeksi, vaikei lopullisesti. Samoin kuin mikä hyvänsä hirmuteko voidaan oikeuttaa, jos sillä voidaan estää antikristuksen paluu, voi myös valtio muovata kansalaistensa elämän millaiseksi hyvänsä, jotta säästyttäisiin maailmanloputta. Maailmanlopun aika siirtää siis muutoksen mahdollisuuden kaukaiseen tulevaisuuteen, riistää kaiken toimijuiden meiltä luovuttaakseen sen jollekin ylikuonnolliselle tai tieteelliselle väliintulolle, ja kiistää siten inhimillisen vallankumouksen mahdollisuuden tässä ja nyt.

Maailmanloppu voi olla aivan liian todellinen. Jos tiede on, kuten sanotaan, uusi maailmanuskonto, niin tiedemiehet ovat nykyajan profeettoja ja ilmastonmuutos heidän apokalypsinsä. On siis houkuttelevaa vähätellä ilmastonmuutosta pelkkänä retoriikkana, mahdollisesti pahan-suopien intressien lietsomana kollektiivisena harhakuvitelmana. Tieteellä on kuitenkin eräs etu uskontoihin nähden: se koostuu hypoteeseista, joita voidaan testata ja todistaa oikeiksi tai vääriksi. Tiede on siis todellisuuden puutteellinen, mutta alati tarkentuva arvio. Jopa tällä aikakaudella, jolloin mystiikka on huomattavasti tiedettä suosivampaa (vertaile huvin vuoksi fysiikan ja astrologian kirjojen myyntilukuja missä tahansa kirjakaupassa), ihmisiä kalvaa epäilyksi että ehkä tieteellä sittenkin on merkitystä. Sen hypoteesit ovat johtaneet kaikkeen malarian parannuksen ja Afganistanin miehittämättömien lennokkien välillä. On siis syytä huolestua, kun tieteilijät alkavat hullujen profeettojen lailla paasata maailmanlopun tulosta. Tieteen uusin trendi on jyvänlaskijan tapaan laskea jäljellä olevia vuosia: viisikymmentä, kaksikymmentä, kymmenen, viisi...

Ja niin pitkään kuin maailmanloppu ei ole välittömästi tässä, me hymyilemme, kohauttelemme olkiamme ja jatkamme arkeamme.

Kaikki merkit viittaavat siihen, että maailmanloppu on meneillään juuri tällä hetkellä, ei missään kaukaisessa tulevaisuudessa. Maailmanlopun äkillistä todellisuutta ei epäile yksikään puutarhuri tai kiertolainen, jolla on pitkäaikainen kosketus planeettaamme. Ainostaan koteloituneessa ja betonisessa suurkaupungissa, jossa kaikki yhteydet laajoihin ei-inhimillisiin elämänmuotoihin ovat kauan sitten katkenneet, voi elää huomaamatta sitä, että ”luonnollinen” maailma on etenevän tuhon tilassa. Yhteiskuntamme väitti hallitsevansa mahtavia voimia, mutta nämä mahdit ovat kieroutuneet. Kalat ovat kaikonneet meristä: pian Jäämerenkin turskat katoavat, kun vesien lämpeneminen tuhoaa niiden pääravinnon planktonin. Rehevä maa aavikoituu: Ogallalan pohjavesivarannot ehtyvät, valtavat lämpöaallot riivaavat Ranskassa ja metsäpalot Kreikkaa. Maidosta ja hunajasta unelmoiminen on absurdia tässä ajassa; ovathan mehiläiset kadonneet ja jättäneet pesänsä tyhjiksi, mikä uhkaa jo kukkienkin lisääntymistä. Jopa rintamaitomme on täynnä myrkyjä. Edeltäjämme järkyttyisivät kuoliaaksi, jos kuulisivat kuinka lyhyessä ajassa maailma on tehty sietämättömäksi, jopa elinkelvottomaksi.

Ne, jotka vielä muistavat, että planeettamme elää poliittisen historian lisäksi geologisessa ajassa, näkevät ”antroposeeniksi” nimetyn sukupuuttoaalton jo alkaneen. Jopa puolet eläinlajeista voi hävitä sukupuuttoon tulevien vuosikymmenten aikana. Ehkä juuri siitä seuraa se epämääräinen syyllisyyden tunne ja kyvyttömyys edes kunnioittaa muita lajeja muuten kuin sarjakuvissa tai häkkiin kahlittuna? Ainoa tälle vertailukelpoinen tapahtuma maapallon hiilimuistissa on permikauden joukkotuho lähes 250 miljoonaa vuotta sitten, jolloin lähes kaikki merenelävät ja kolme neljäsosaa maalla elävistä hävisi maapallolta. Tämän permikauden joukkotuhon ”suuren kuoleman” syy oli mitä varmimmin 5-6 asteen globaali lämpeneminen. Suuret vulkaaniset päästöt Siperiassa vapauttivat ilmakehään valtavia määriä hiilidioksidia ja muita kasvihuonekaasuja, mikä johti lämpenemiseen ja siten näitäkin vaarallisemman, 20-kertaisesti hiilidioksidia voimakkaamman kasvihuonekaasun metaanin vapautumiseen jäätiköistä. Tämä puhdisti maat ja meret elämästä lähes kokonaan. Nyt ilmassa leijalee jatkuva pelko, että kohtaamme pian toisaan ruokkivien takaisinkytkennän mekanismien syklin, kuten Brasilian ja Afrikan sademetsien tuhoutumisen ja sen aiheuttaman hiilidioksiditasojen räjähdysmäisen nousun, joka tekisi katastrofaalisesta ilmastonmuutoksesta lähes vääjäämättömän. Ilmastonmuutoksen takia voimme jo nyt nähdä Ranskan ja Saksan yhteenlasketun pinta-alan kokoisten ikeroutien sulavan Siperiassa. Jos niihin varastoituneet miljoonat metaanitonnit vapautuvat ilmakehään, olemme ohittaneet peruuttamattoman käännekohdan matkalla kohti sukupuuttoa.

Näissä vakaumuksissa on epäilemättä jotakin uskonnollista, jäätiköiden sulamisraporttien vastatessa tulenkatkuksia saarvoja ja päästökaupan vastatessa aneiden kauppaa. Tällä historiallisella hetkellä maailmanlopun muoto on erittäin todellinen sukupuuttoaalto. Se on tietynlainen biologisen tuhoutumisen hetki, joka voidaan yhdistää vain ajan uskonnolliseen ymmärrykseen, apokalyptiseen visioon, jonka valistusajan henki on pitkään pitänyt poissa. Jotta voisimme erottaa nämä kaksi erilaista ilmiötä toisistaan, voimme kutsua ympäristön tuhoutumisen synnyttämää todellista sukupuuttoaaltoa ”biokriisiksi”, ja varata ”maailmanlopun” käytön viittaamaan maailman loppumisen kuviteltuun mahdollisuuteen. Biokriisi on totta apokalyptisen valheen hetkellä. Kun tiedekin on muuttunut maallisesta pelastajasta atomipommien kehittäjäksi, toive paremmasta huomisesta on objektiivisesti mielipuolinen. Ainoa asia, mitä voimme toivoa, on jokin selkeä ”loppu” tähän tilanteeseen.

Jokainen tietää, että sukupolvemme historiallinen tehtävä on vallitsevan järjestyksen murskaaminen. Silti sukupolvemme muistuttaa niitä varhaisia kristittyjä, jotka puhuivat feodalismien lopusta uskonnollisella kielellä poliittisen sijaan: emme pysty artikuloimaan tätä vallankumouksen ilmeistä välttämättömyyttä muuten kuin katastrofaalisen ilmastonmuutoksen tieteellisellä kielellä. Lähin vertauskohta omaan aikakauteemme ovat myöhäiskeskiajan talonpoikaissodat, joissa kapinalliset talonpojat ilmaisivat uskonnollisella kielellä ilmiselvän halun yhteiskunnalliseen vallankumoukseen. On siis jonkinlaista kohtalon ironiaa, että hiilipäästöjen vähennystä ajanut ”ilmastoleiri” valtasi juuri Blackheathin, jossa vuosisatoja aiemmin Wat Tyler ja talonpoikain kapinallisarmeija lähes syöksivät Englannin monarkin vallasta. Se oli ensimmäinen epäonnistuneista moderneista vallankumouksista. Kuten Engels huomasi, vaati vallankumouksellisen kielen vuosisataista kehitystä, jotta kerjäläisten ja Thomas Muntzerin kaltaisten kerettiläisten pappien taistelu ”omnia sunt communian”, kaiken yhteisomistuksen, puolesta voitiin ilmaista niin, että se ymmärretään ilman Jumalaa. Ensimmäinen askel nykyisen järjestyksen kumoamiseen on aivan samanlainen kuin tuolloinkin: kapinan uuden poliittisen kielen muotoilu katastrofaalisen ilmastonmuutoksen tieteellisen kielen pohjalta.

Markkinoista ja päästömarkkinoista

“Nykyään näyttää olevan helpompaa kuvitella maailman ja luonnon kokonaisvaltainen tuhoutuminen kuin myöhäiskapitalismin romahdus; ehkä se johtuu mielikuvituksemme heikkoudesta.”

— Fredric Jameson, *The Seeds of Time* (1994)

Maailmanloppu ei tapahdu tulevaisuudessa, se tapahtuu juuri nyt. Se ei ole sen enempää henkilökohtaisten syntiemme kuin ”ihmiskunnan kollektiivisen vastuun” seuraus. Ilmastonmuutos (tai Jumala tai muukaan) ei tuo maailmanloppua. Maailmanloppu alkoi jo silloin, kun nykyinen teolliseen tuotantoon perustuva elämänmuoto sai alkunsa. On helppo olettaa, ettei tälle elämänmuodolle ole vaihtoehtoa, että nykyinen tapamme elää on yksinkertaisesti asioiden luonnollisen järjestyksen heijastuma. Tähän maalaisjärkeilyyn kuuluu ei-niin-salainen oletus, että nykyhetki jatkuisi äärettömän kauas tulevaisuuteen, mikä luo sekä turvaa että tunteen vankeudesta. Kriisien aikana vapauden tila syntyy uudelleen, ja mahdollisuus murtumaan nykyisyydessä avautuu. Liian pitkään kuluneisiin oppikirjoihin kahlittu historia palaa luoksemme tuoreena ja elävänä. Meille kaikista rakkaimman, nykyisen elämänmuotomme, työntäminen kauemmas ja sen objektiivinen tarkastelu voivat vaikuttaa mahdottomalta. Sitä ne eivät kuitenkaan ole. Ensimmäinen askel on elämänmuotomme nimeäminen, sen identifioiminen ajallisesti ja tilallisesti rajalliseksi ilmiöksi ja siten kuolevaiseksi. Tällä jatkuvalla nykyisyydellä, jonka ainoa positiivinen puoli on sen itsetuhon varmuus, on nimi: kapitalismi.

Kapitalismi perustuu yhtälöön, joka on niin yksinkertainen, että lapsikin ymmärtää sen: teknologia plus ihmistyö plus luonnonvarat tuottavat hyödykkeitä. Nämä hyödykkeet voivat olla joko uutta teknologiaa tuotantoa varten – siis pääomaa – tai kulutushyödykkeitä. Arvon rautainen laki sanoo, että mistä tahansa asiasta voidaan tehdä hyödyke, jolla on oma vaihtoarvonsa, ja tämä arvo tulee lihaksi rahallisena hintana. Kapitalismissa hyödykkeitä ei vaihdeta ihmisten tarpeiden tyydyttämiseksi, vaan arvon kasaamiseksi. Teollisen tuotannon sivutuotteena hyödykkeiden virrat tuottavat hiilivirtoja, ja siten koko ekosysteemimme tuhoutuminen on rakennettu kapitalismin logiikan sisään. Jatkuvasti kutistuva termi yhtälössämme ovat planeettamme rajalliset luonnonvarat. Niiden väheneminen osoittaa mahdollisuuden nykyisten elämänmuotojen valtaosan sukupuuttoon.

Kapitalismi on voimankäyttöön ja luokkaeroihin perustuva suhde. Sen jatkuvuus edellyttää, että ihmiskunnan valtaosa on pakotettu myymään aikansa tuottaakseen lisää varallisuutta kapitalisteille. Suurimmalla osalla ei yksinkertaisesti ole muuta mahdollisuutta kuin myydä työvoimansa markkinoilla, jotta saisivat edes silkan selviytymisen edellyttämät perushyödykkeet. Proletariaatti, siis työväenluokka laajassa merkityksessään, pitää sisällään suuret joukot ulossuljettuja ja työttömiä ihmisiä, jotka eivät välttämättä työskentele aktiivisesti vaan toimivat työvoiman reserviarmeijana. Työväenluokka koostuu niistä, joilla ei ole muuta kuin oma työvoimansa myytävänä. Kapitalistit, joita kutsutaan myös porvaristoksi tai omistavaksi luokaksi, ovat niitä, jotka omistavat pääoman.

Kapitalismi on kietoutunut vahvasti yhteen yksityisomaisuuden kanssa, sillä kaikki nämä hyödykkeet, luonnonvarat ja pääoma ovat joko yksilöiden, korporaatioiden tai valtioiden yksityisomaisuutta. Kapitalismin logiikkaan kuuluu siis erottamattomasti jokaisen elämän alueen kolonisointi sekä omistajan ja arvon liittäminen kaikkeen, mikä on yhteisesti jaettua. Tämän kaksoisoperaation on toimittava siten, että syntynyt hyödyke voidaan vaihtaa arvoaan vastaan markkinoilla voiton tuottamiseksi sen omistajalle, jotta arvo ja kapitalismi voivat laajentua entisestään. Koska kapitalismi on jo ottanut haltuunsa koko planeetan, se tarvitsee uudenlaisia tuotteita. Jopa kaikista aineettomimmille elämän osille – kuten geneille tai tulevaisuudelle (vakuutukset) – voidaan määrittää arvo. Hyödykkeiden määrä vaikuttaakin olevan rajaton, kun niin kutsutut ”immateriaaliset tuotteet”, kuten koodit, tunteet ja tieto, tuodaan kapitalismin piiriin. Kiistämätön totuus kuitenkin on, että kaikkein immateriaalisimmatkin tuotteet, kuten internet tai tekijänoikeudet, lepäävät materiaalisella pohjalla. Nykyisin tämän materiaalisien pohjan muodostavat ennen kaikkea öljypohjaiset tuotteet, kuten ruoka, muovi ja tietokoneet.

Ilmastonmuutos on oireilua, joka syntyy kapitalismin saavuttaessa rajansa laajetessaan luonnonvarojen maailmaan, joka on kehittynyt ennen kapitalismin olemassaoloa. Sopii siis kuvaan, että ilmastonmuutoksen kaltaisen kaiken tuhoavan kriisin taustalla on kaiken haltuunsa ottava tuotantojärjestelmä, kapitalismi. Kapitalismi tuottaa hiilipäästöjä aivan yhtä luontaisesti kuin ihminen tuottaa ulostetta, sillä fossiiliset energiamuodot ovat kapitalistisen tuotannon tarvitseman halvan energian keskeisin lähde. Silti edes hiilipäästöjen pysäyttäminen ei estäisi kapitalismin aiheuttamaa kaiken kattavaa biokriisiä. Hiilipäästöt ja ilmastonmuutos ovat ainoastaan kapitalismin aiheuttaman luonnontuhon oireita. Ilmastonmuutos sellaisenaan on järjetön, jos sitä mietitään muista kysymyksistä irrallaan. Vaikkei fossiilisten polttoaineiden polttaminen aiheuttaisikaan ilmastonmuutosta, se aiheuttaisi silti syöpää, saastuttaisi valtameret ja ilmakehän, pitäisi tappavat autot ja ohjukset liikkeellä, ja tuottaisi raaka-aineen kaikkeen kertakäyttömuovipussien ja tarpeettomien lelujen väliltä. Samaan tapaan metsän hakkaaminen vähentää planeetan kapasiteettia säilöä hiiltä, mutta samalla se myös tuhoaa lukemattomia lajeja, repii paikalliset elämänmuodot juuriltaan ja häätää ihmiset kodeistaan sekä tuhoaa jopa sen vähäisen riemun, jonka monet saavat metsässä oleskelusta. Vaikka ”vihreä” hiilidioksiditon kapitalismi olisikin mahdollinen – joskin epätodennäköinen – vaihtoehto, myös vihreä kapitalismi muuttaisi kaikki elävät ja luonnolliset resurssit kuolleeksi pääomaksi. Pääoman kyltymätön tavaratuotannonhalu tuhoaisi vedet, maaperän ja köyhälistön elämän, vaikka se tarkoittaisi koko elämän uusintamisen loppua. Kapitalismi on biokriisiin, kapitalismin viimeisen ja lopullisen kriisin, alkusyy.

Kapitalismin logiikka on kriisin logiikkaa, ja kapitalismi on ollut jatkuvassa kriisitilassa vuosikymmenten ajan, vaikka siitä onkin tullut itsestään selvää vasta 2008 finanssikriisin myötä. Kapitalismi, tuottavin tähän astisista yhteiskuntajärjestelmistä, tuottaa liikaa, mikä johtaa pääoman ylikasautumiseen. Missä hyvänsä ihmiskunnan ja maailman selviytymiseen perustuvassa järjestelmässä tätä pidettäisiin suurena ihmeenä: nälkäiset voitaisiin ruokkia, asunnottomat asuttaa, ja ihmisten luovuus vapauttaa pelkistä materiaalisista huolista. Sen sijaan kapitalismin kieroutuneen logiikan mukaan tämä ylituotanto merkitsee kriisiä: on vaikeampi ja vaikeampi saada voittoa, kun entistä enemmän tuotteita valmistetaan entistä halvemmalla ja työläisille maksetaan vähemmän ja vähemmän palkkaa.

Ainoa ulospääsy kriisistä on joko vanhaa pääomaa tuhoava sota – kuten Maailmansodat olivat ilmeinen ratkaisu tuon ajan lamakausiin – tai jonkinlainen musta magia, jolla luodaan uusia markkinoita tuotteille. Koska totaalista sotaa pidetään ydinaseiden aikakaudella silkkana itsemurhana, kehitettiin velan ja finanssimarkkinoiden valtava valepuku pelastamaan pääoma 1970-

ja 1980-lukujen kriiseistä. Toista maailmansotaa seurannut yhteiskunnallinen rauha tuhoutui Thatcherin ja Reaganin murskatessa työväenliikkeen, ja tämä ilmiö globalisoitiin myöhemmin IMF:n, WTO:n ja muiden uusliberaalin kapitalismin instrumenttien avulla. Vasemmisto reagoi siihen moraalipaniikilla, mutta seisoivat kädet levällään, kun työläisten yhteiskunnallinen solidaarisuus revittiin hajalle ja korvattiin epävarmuudella ja itseriittoisen individualismin kultilla. Palkka korvattiin velalla, eli rahalla, jonka saattoi kuluttaa, mutta joka täytyisi myöhemmin maksaa takaisin. Näin aikanaan kapinalliset köyhät kirjaimellisesti sidottiin kapitalismin äärettömään säilymiseen. Velka on täydellinen hyödyke, jonka myötä tulevaisuudesta tuli uusi markkina-alue. Silloin syntyivät myös finanssimarkkinat, mikä merkitsi postmodernismin ajanjakson alkua. Tähän maailmaan me olemme syntyneet. Pilvenpiirtäjien ja massiivisten ostoskeskusten maailmaan, jonka lasitornit osoittavat, ettei sitä ole rakennettu ihmisiä, vaan pääoman hirviöistä ja epäinhimillistä subjektiivisuutta varten. Metropolissa on mahdoton olla eksymättä, vaikka kulki kartan kanssa.

Sodan mahdollisuutta ei ole myöskään poistettu pöydältä. Päinvastoin, postmoderni maailma on jatkuvien poliisioperaatioiden kyllästävä. Sotilaallisen sodan sijaan väestöä vastaan käydään yhteiskunnallista sotaa, joka peittää alleen koko arkielämän: huumeiden vastaista sotaa, sotaa siirtolaisuutta vastaan, poliittista kuohuntaa vastaan, ”terrorismia” vastaan ja niin edelleen. Poliitikot voivat vaivatta hypätä suoraan terrorismin vastaisesta sodasta ilmastonmuutoksen vastaiseen sotaan.

Kun maailma sidottiin entistä tiukemmin finanssipäömaan kyberneettisten verkostojen uusilla teknologioilla, kosketus menneisyyteen hävisi ja väistyi välittömän tyydytyksen ja kaikkialle levittäytyvän nykyhetken tieltä. Koska kukaan ei tiedä kuinka velalle pitäisi asettaa arvo, syntyi todella tuottavien instrumenttien runsaudensarvi: riskimarkkinat, johdannaiset, asuntolainavakuudelliset arvopaperit (CDO:t), luottoriskijohdannaiset ja niin edelleen. Finanssijärjestelmän arvo nousi jopa nelinkertaiseksi suhteessa pääoman reaaliseen tuottavuuteen. Lisäksi koko velan käsite on pitänyt sisällään julkilausumattoman lupauksen, että tulevaisuus olisi ikuisesti nykyhetken kaltainen, sillä velka on lupaus tulevaisuuden voittojen lunastamisesta. Kun kävi selväksi, etteivät köyhät pysty ikinä maksamaan takaisin tuollaisia massiivisia velkoja, finanssikapitalismin ja sen salatun uskonnon, vapaamarkkinaideologian, aikakausi tuli päätökseensä. Kukaan ei enää uskonut pankkeihin, ja ne romahtivat kuin antiikin Kreikan pakanatemppelet ihmiset lasketessa uskomasta Zeukseen. Pankit eivät itsekään tienneet rahan todellista arvoa, eikä kukaan luottanut valtion kykyyn ratkaista tätä arvon kriisiä. Englantilainen kansleri sanoi antavansa ”oman sanansa”, että ihmisten säästöt ovat turvassa, mutta se ei lyhentänyt jonoja pankkien ovilla. Miten kukaan voisikaan luottaa hallitukseen, joka oli väittänyt Irakissa olevan joukkotuhoaseita?

Ainoastaan lähes jumalallisiin mittasuhteisiin yltävä tapahtuma voisi palauttaa uskon pääomaan ja valtioon. Onnekkain sattuman myötä tällainen ihme onkin tarjolla: katastrofaalinen ilmastonmuutos. Eri toimijat Greenpeacesta Obamaan sanovat nyt meille, että ratkaisu ilmastonmuutokseen on – yllätys yllätys – kapitalismin laajentaminen jopa ilmakehäämme. Tätähän hiilipäästökauppa käytännössä tarkoittaa. COP-kokousten kaltaisissa tapaamisissa hiilipäästöille asetetaan rahallinen hinta, ja sen jälkeen päästöjen odotetaan laskevan kaupankäynnin seurauksena. Tämä on kuitenkin räikeässä ristiriidassa kaikkien aiempien kokemusten ja kapitalismin peruslogiikan kanssa. Jälleen uuden markkina-alueen luominen johtaa epäilemättä lisääntyneeseen kapitalistiseen tuotantoon ja siten kiihtyvään ekologiseen tuhoon. Vaikka kapitalismi on keksinyt keinon määrittää lenkkareiden kaltaisten yksinkertaisten materiaalien tuotteiden hin-

ta, hiilipäästöjen hinta on täysin hatusta vedetty. Samankaltaisuus finanssimarkkinoiden ”riskin” hinnoittelun ja päästömarkkinoiden hiilen hinnoittelun välillä on turhankin ilmeinen. Tämä kyvyttömyys määrätä johdonmukainen arvo on varma resepti petosten ja keinottelun kuplaan ja sitä seuraavaan romahdukseen. Päästömarkkinat ovat aivan samanlaiset kuin finanssimarkkinat, kuten sittemmin Kioton protokollaan liitetty Euroopan unionin päästökauppajärjestelmä on osoittanut. Päästömarkkinat edellyttävät enemmän tuotantoa ja siten enemmän hiilipäästöjä, eli käytännössä päästemarkkinoilla allekirjoitamme kollektiivisen kuolemantuomion. Kuinka hiilelle asetetaan hinta? Kuinka tuntemamme ihmiselämän jatkuvuudelle asetetaan rahallinen arvo? Markkinat vaativat vastausta näihin kysymyksiin. Autokaupan polttaminen maan tasalle on epäilemättä ekologisempi teko kuin päästökauppa, sillä juuri tavaravirtojen luominen ja ylläpito uhkaa planeettamme elämän tulevaisuutta.

Hiilivirtojen sabotointi

“Vuosia ja vuosikymmeniä olemme kirjoitelleet adresseja ja vedonneet vallanpitäjiin, jotka ovat vastuussa epäoikeudenmukaisuudesta, massamurhista ja ympäristön tuhosta. Näihin pyyntöihin ei ole koskaan vastattu. On aika alkaa toimia tavoilla, joita ei voi sivuuttaa.”

– Jeff “Free” Luers, *On Sabotage* (2001)

Kaukana horisontissa hiilikasat kulkevat loputtomana virtana liukuhihnalla, joka johtaa avolouhokselta voimalaitokseen. Glentaggartia ravisuttaa yhtäkkinen pysähdys, murtuma, jotain lähes ennenkuulumatonta, sabotaasi. Liukuhihna on katkaistu, hiilikasat putoilevat maahan. Sabotaasi on antikapitalistisen vastarinnan perusmuoto. Siten sabotaasi on myös katastrofaalisen ilmastomuutoksen estämisen perusmuoto.

Sabotaasi on yleinen ilmiö. Jokainen tekee sitä. Kuka ei vihaisi työtään? Kun kapitalismi pyrkii puristamaan entistä enemmän tuottavuutta ihmisistä, työläiset pyrkivät itsehallintoon, kenties lukemalla ”7 Habits of Highly Effective People” ja muita self-help-kirjoja ja syyttämällä itseään jatkuvasta masennuksesta. Useammin työläiset tulevat kuitenkin hulluiksi, rikkaimpien päätyessä psykiatreille ja köyhimpien päätyessä katujoaan. Kukaan ei voi työskennellä jatkuvasti, ellei hän kykene muuttamaan itseään erottamattomaksi osaksi pääomaa. Kapitalistisen tuottavuuden jokapäiväisen vastustuksen leviäminen on reaktio kapitalismin yhä hurjempaan tahtiin. Tällä on kaksi päämuotoa: ensinnäkin yksilölliset vastarinnan tai selviytymisen teot: sairaspäivien ottaminen, pommiin nukkuminen, työpaikalta varastaminen, väärät sosiaaliturvahakemukset ja laitteiston sabotointi. Toinen muoto, lakkojen ja valtausten kaltainen kollektiivinen toiminta, on kapitalismin ylläpidon kannalta vaarallisempi. Niinpä omistava luokka ja sen valtio ovat kehittäneet taktiikoita sellaisten uhkien käsittelyyn. Ne voivat vaihdella aina poliisin pampusta rikku-rijärjestöihin.

Rajallinen ja kontrolloitu määrä sabotaasia on kuin öljyä, joka pitää kapitalistisen koneen rattaat kunnossa. Pientä määrää ”tupakkataukoihin” varastettua aikaa suvaitaan, kuten myös työtietokoneiden käyttöä henkilökohtaisten sähköpostien lukemiseen tai pelaamiseen työpaikalla. Näiden toimien salliminen ei johdu siitä, ettei niitä olisi huomattu, tai edes siitä, että nokkelat esimiehet tajuaisivat tämän vähäpätöisen sabotaasin olevan välttämätöntä, etteivät työläiset tulisi hulluiksi työpaikoillaan. Suuren koneiston kitkaton toiminta edellyttää, että työläisillä on edes jonkin verran autonomiaa. Purkaakseen hiilen junasta voimalaitokseen liukuhihnalla työläisen on aktiivisesti varmistettava, että hiili puretaan tasaisella nopeudella. Hänen on henkilökohtaisesti reagoitava häiriöihin ja epäsäännöllisyyksiin tavoilla, joihin pelkkä robotti ei kykenisi. Jos juna on syystä tai toisesta myöhässä, työntekijä voi odottaa kärsivällisesti. Jos liukuhihna pysähtyy, työntekijä voi myös pysähtyä tutkimaan ongelmaa. Tätä autonomiaa voidaan kuitenkin aina käyttää myös kapitalistista tuotantoa vastaan. Erään yhdysvaltalaisen autotehtaan työläiset esimerkiksi laittoivat tyhjiä oluttölkkejä auton ovien onttojen osien sisään siten, että autot alkoivat

päästellä outoja ääniä heti tielle päästyään. Tämä johti tuhansien autojen pois vetämiseen kaduilta ja valtaviin tappioihin yritykselle. Tämä on esimerkki siitä, mitä pienet teot tuotannon ytimessä voivat aiheuttaa. Voimme vain kuvitella, mitä vastaavat pienet teot hiili-infrastruktuurin herkissä kohdissa voivat saada aikaan.

Sabotaasiksi voimme laskea kaikki teot, jotka tuhoavat kapitalismin uusintamisen. Työläinen on kapitalismin uusintamisen perusyksikkö ja hän voi riistäytyä ulos kapitalismin rajoista joksikin aivan uudeksi subjektiksi: potentiaaliseksi sabotoijaksi, 2000-luvun luddiitiksi. Voimme miettiä jopa koulusta tai työuralta droppaamista – eli yhteiskunnan yksilöön käyttämän merkittävän ”investoinnin” tuhlaamista – eräänlaisena elämän sabotaasin muotona. Jopa masennus johtaa sabotaasiin, kun yksilöstä tulee ”huono” työntekijä eikä hän kykene saapumaan töihin ajallaan. Pienten sabotaasien puute ei ole ongelma. Ongelmamme on niiden intensiteetin ja organisoitumisen kasvattamisen tasolle, joka pysäyttää tavaroiden ja siten myös hiilen virtauksen. Tämä edellyttää uudenlaista joukkosabotaasia, uudenlaista lakkoa: ihmislakkoa.

Protestien ja sabotaasin välillä vallitsee jatkuva jännite, joka tiivistyy käsitteeseen ”suora toiminta”. Protestien taustalla piilevä ajatus on aina se, että jos kylttejä heiluttavat aktivistit saavat ”massoille” läpi viestin maailman tuhoisasta tilasta, massat nousisivat kapinaan ja pakottaisivat muutoksen asioihin. Oli miten oli, ”aktivismiin” piirien ulkopuoliset ihmiset tietävät jo asiain kauhean tilan. Useimmat ihmiset kuitenkin mieluummin sulkevat sen ulos mielestään kuin marssivat kylttien kanssa loputonta ympyrää, ymmärtäen aivan oikein, että protestit ovat tehoton taktiikka. Protestit lähinnä pyytävät kohteliaasti pääoman ja valtion valtaa lopettamaan. Miljoonat ihmiset yrittivät vuonna 2003 käyttää tätä taktiikka Irakin miehityksen lopettamiseen ilman minkäänlaista vaikutusta.

Protestoinnin ja sabotaasin välinen ero palautuu viime kädessä seuraavaan periaatteeseen: tarkoitus ei ole pyytää jotain lopettamaan, vaan lopettaa se itse. Tätä kautta syntyy liike kohti ”suoraa toimintaa”. Mitä tulee ilmastonmuutokseen, tämän suoran toiminnan periaatteen on pääasiassa ottanut omakseen Isosta-Britanniasta alkunsa saanut ilmastoleiriliike. Ilmastoleirit ovat olleet tehokkaita nostamaan tietoisuutta erilaisista elämänmuodoista, mutta ne ovat osoittaneet tehottomiksi tosiasiallisesti pysäyttämään hiili-infrastruktuurin toimintaa suoralla toiminnalla. Tämä ei tarkoita, ettei niiden speaktaakkelimaisella mediavaikutuksella olisi ollut vaikutusta. Epäilemättä ilmastoleirit ovat olleet yksi keskeisistä syistä, jotka ovat pysäyttäneet kolmannen kiitoradan rakentamisen Heathrow’n lentokentälle ja uuden hiilivoimalaitoksen rakentamisen Kingsnorthiin. Tarkemmin sanoen ilmastoleirit ovat epäonnistuneet pysäyttämään hiilivirtoja suoralla toiminnalla ilman välittäjää. Parhaimmillaan työläiset itse pysäyttivät infrastruktuurin julistettuna toimintapäivänä. Hiilivoimalan pysäyttäminen jossain, lentokentän laajentamisen estäminen toisaalla ja hiilipäästöjen pysäyttäminen päiväksi ovat kaikki myönnytyksiä, joita valtio mielihyvin tekee taatakseen sen, ettei hiilen ja hyödykkeiden virtaamista uhata kokonaisuutena. Ennemmin tai myöhemmin jokainen median manipulaatioon perustuva strategia saavuttaa rajansa. Jokaikaisen hiilivoimalan sulkeminen on välttämätöntä katastrofaalisen ilmastonmuutoksen ehkäisemiseksi, mutta se olisi samalla katastrofi taloudelle. Ilmastoleirien suoran joukkotoiminnan epäonnistumisilla on kuitenkin ollut hyvätkin puolensa. Ne ovat osoittaneet, että todella onnistunut suora toiminta Heathrow’n lentokentän tai Kingsnorthin hiilivoimalan kaltaista hiili-intensiivistä infrastruktuuria vastaan synnyttäisi voimakkaamman repression kuin mitä yksikään protesti on synnyttänyt. Valtio ymmärtää, että pyrkimys globaalin kapitalismin ylläpidon kannalta oleellisen infrastruktuurin, kuten voimaloiden tai lentokenttien, pysäyttämiseen on paljon suurempi vaara kapitalismille kuin katubileet ja huippukokousten vastaiset protestit. Tilan-

teen ironia piilee siinä, että ilmastonmuutoksen vastaiset protestit ovat pääosin symbolisia, kun taas ilmastonmuutoksen pysäyttäminen on kaukana symbolisesta.

Kysymys ei ole siitä, mitä tehdä, vaan kuinka se tehdään. Leirit ja massamielenosoitukset voivat olla hyödyllisiä valistuksellisinä taistelukenttinä, mutta ne eivät yleisesti ottaen onnistu pysäyttämään hiilivirtoja suoraan. Kuten poliisin hyökkäys Kingsnorthin leiriin osoitti, ilmastoleirin alue on lähes aina epäsuotuisaa suoralle toiminnalle. Suora joukkotoiminta on yksinkertaisesti vaikeaa keskellä peltoa, eristyneenä keskellä ei mitään, poliisien ja kameroiden ympäröimänä ja muutaman lähes ilmiselvän kohteen läheisyydessä. Ilmastoleirit eivät ole kyenneet näkemään metsää puilta: kyvyttömyys hahmottaa kapitalismin kokonaisuus ilmastonmuutoksen syynä on saanut ne hyökkäämään ainoastaan selkeimpiä päästölähteitä ja konkreettisia projekteja vastaan, mikä johtaa näiden aktioiden integrointiin osaksi vihreää kapitalismia. On käytettävä mielikuvitusta, sillä lentokoneet ja hiiltä polttavat tehtaot suurine savupiippuineen eivät ole hiilipäästöjen ainoa lähde. Hiilipäästöt ovat globaalin pääoman virtojen ja niitä ylläpitävien valtioiden infrastruktuurin suoria sivutuotteita, ja nämä virrat voidaan blokata, pysäyttää ja lopettaa kokonaan. Saastuttamisen pysäyttäminen aikakautena, jolloin koko maailma on muuttunut yhdeksi suureksi tehtaaksi, edellyttää ainoastaan sitä, että valitsee ajankohdan ja kohteen, jolloin olosuhteet ovat suotuisat.

Kohteen valinta palautuu usein siihen, mikä tuntuu luonteelta ja mistä voi selviytyä jäämättä kiinni. Toimintatavoiksi kelpaa mikä tahansa toimivaksi ajateltu, eikä väkivaltaakaan usein tarvitse käyttää; teollisen tuotannon sabotaasi ja blokkaminen ovat usein kummallisen väkivallattomia. Siinä missä kaikki yritykset murtautua Kingsnorthin ja Draxin hiilivoimaloihin epäonnistuivat, sinne hiiltä tuovat junalinjat blokattiin vuonna 2008. Jos opimme läksymme hyvin Saksan Autonomen-liikkeen Castorin vastaisen toiminnan vuosikymmenten kokemuksista, löydämme lukemattomia keinoja pysäyttää täyteen hiiltä lastattu juna ilman yhtäkään pidätystä. Kaikkein onnistuneimmat sabotaasit eivät ainoastaan pysäytä tuotantoa suoraan ja ilman välittäjää, vaan kohteiden valinta kasvattaa samalla sabotaasin suosiota ihmisten keskuudessa. Tällaisten kohteiden sabotoinnin jälkeen ei tarvitse kynäillä tiedotteita – iskuja kun ei yksinkertaisesti voi olla huomaamatta. Hiilen kuljetushihnojen sabotaasi Glentaggartissa Skotlannin ilmastoleirillä on tästä mainio esimerkki. Douglasin tuhottu kaivosyhteisö oli vuosien ajan taistellut uuden avolouhoksen avaamista vastaan. Ilmastoliikkeen ”aktivistit” lukitsivat itsensä puihin pysäyttääkseen avolouhoksen laajentamisen, ja paikalliset asukkaat tukivat ja ruokkivat heitä. Jopa poliisi oli sympaattinen heitä kohtaan. Kun tajuttiin, että kilometrikaupalla Skotlannin läpi hiiltä kuljetavia liukuhihnoja voitaisiin tuhota yhdellä viillolla, niin tehtiin. Yksittäinen sabotaasi onnistui siinä, mihin vuosikymmenten protestointi ei yltänyt, vaikkakin vain hetkellisesti.

Virtojen pysäyttämiseksi sabotaasin on laajennuttava hetkellisestä jatkuvaksi. Erityisesti työntekijöiden toteuttama sabotaasi tuotannon ytimessä voi kantaa hedelmää. Tämän voi havaita esimerkiksi työläisten laajoissa lakoissa, pomojen kidnappauksissa ja pommiuhkauksissa Ranskassa. He eivät halua palata töihin, siis työläisiksi, vaan lakkauttaa välittömästi oman roolinsa pääoman osana, minkä he näkevät konkreettisesti mahdollisena vaatimiensa suurten erärahojen muodossa. Toisaalta voimme katsoa, kuinka globalisaation vastainen liike ja radikaali ympäristöliike ovat muuntuneet liikkeeksi ilmastonmuutoksen pysäyttämiseksi. Voimme kuvitella mitä tapahtuisi, jos nämä suuntaukset yhdistyvät, kuten oli lähellä käydä Vestan valtauksella. Kuka tietäisi paremmin kuinka pysäyttää tavaroiden (ja siten myös hiilen) virtaus kuin työläiset itse? Miljoonat ihmiset kaduilla eivät pystyneet pysäyttämään Irakin miehitystä, mutta satamatyöläiset olisivat helposti pystyneet pysäyttämään asetoimitukset.

Sabotaasin laajentaminen hyökkäystaktiikkana yleistyneessä yhteiskunnallisessa sodassa on kaikista lupaavin taistelukenttä kapitalismia vastaan. Ihmisten valtaosa ei välttämättä ilmesty mielenosoitukseen, mutta se ei tarkoita etteivät he ymmärtäisi pääoman yhteiskunnallista ja taloudellista hajoamista; heidän kyynisyytensä osoittaa ainoastaan sen, että he ovat taktiikoissaan etevämpiä kuin itseään aktivisteiksi kutsuvat. Vähenevien luonnonvarojen ja kriisien värittämässä tulevaisuudessa yhä laajemmat ihmisjoukot tulevat haluamaan ulospääsyä kapitalismista. Tänä päivänä taistelevat ihmiset ovat epäilemättä viimeisen kapitalismin uskoneen sukupolven lapsia. Sillä nykypäivän nuorisolla ei ole toivoa. Jos muutama kuolemaa lähestyvä ukko haluaa tuoda maailmanlopun, on heidän lastensa tehtävä tuoda kapina. Ehkä heidän lapsensa tapaavat keskellä yötä hiihtopipot naamalla. Tai ehkä nämä vastasyntyneet sabotoijat operoivat kirkkaassa päivänvalossa, lennonvalvojina ja rakennustyöläisinä, opiskelijoina ja baristoina, tilintarkastajina ja jopa... poliiseina. Kyse ei ole enää teoriasta, vaan käytännöstä: kuinka pysäytämme kapitalismin virrat ekologisten tuhojen ja ihmisten riistämisen lopettamiseksi? Se voi johtaa yleistyneeseen yhteiskunnalliseen sotaan, mutta kaikki alkaa ystävien ryhmistä. Käsi kädessä ystävien koplat voivat koordinoida toimiaan ja pysäyttää hyödykkeiden ja hiilen virrat. Jännittää voimansa alkuun ehkä vain tunniksi. Sitten päiväksi. Sitten kuukaudeksi. Ja tavoitteena: lopullisesti.

Sen jälkeen kun hiilen kuljetushihna oli tuhottu Glentaggartissa, hiilikaivosta vastustaneet Douglasin kylän asukkaat lähtivät vierailulle läheiseen ilmastoleiriin. Kyläläiset tahtoivat esittää huolensa aktivisteille. Hiili kuljetettiin nyt kaivokselle laittomasti rekoilla heidän kylänsä läpi. Onko kapitalismi koskaan välittänyt laillisuudesta kun voitot ovat olleet vaakalaudalla? Kyläläiset olivat huolissaan, että media esittäisi heidät kaikki sabotoijina ja siten hankaloittaisi heidän kamppailuaan avolouhosta vastaan. Ehkä sabotaasi menikin liian pitkälle. Asian todellinen tila on kuitenkin ilmiselvä. Sabotaasi ei mennyt riittävän pitkälle.

Vihreän kapitalismin speaktaakkeli

“Niin pitkään kun on Ihminen ja Ympäristö, niiden välissä tulee olemaan poliisi.”

– Anonyymi, Tuleva kapina (2007)

Ihmisiä kapitalismin pauloissa pitävän voiman on oltava lähes uskonnollinen. Debord kutsui tätä voimaa – mainoksia, televisiota, blogeja, nettisivuja ja videopelejä – ”speaktaakkeli”, joka on ainoastaan kokoelma pääoman uskontona toimivia kuvia. Sartre sanoi, ettei hän ollut koskaan nähnyt täydellisyyttä ennen kuin hän näki elokuvan. Mainosten maailma on meille aivan yhtä keskeinen kuin Kristuksen ja enkelten maailma oli keskiaikaisille esi-isillemme. Speaktaakkeli syntyi siitä, kun ihmisten välisten suhteiden välittäjänä eivät toimineet enää ainoastaan hyödykkeet, vaan myös pääoman tuottamat kuvat. Kun pääoma ylikasautuu yhä mielettömämpiin mitasuhteisiin etsiessään uusia markkina-alueita, se kolonisoi koko sosiaalisen elämän. Kapitalismi tulee kolonisoimaan yhteiskunnallisen elämämme juuri siinä laajuudessa kuin se kykenee hyödyntämään mitä hyvänsä muulle elämänmuodolle. Yksi askel tässä kolonisaatiossa oli ihmisten perinteisten elämänmuotojen riistäminen, jotta heidät saataisiin tehtäisiin. Jotenkin työläisten onnistui kuitenkin työpäivän jälkeen heittää työvaatteensa syrjään ja muuttua jälleen ihmisiksi: soittaa musiikkia kapakoissa, unelmoida puistoissa, levätä toistensa sylissä ja niin edelleen. Suurempien voittojen puristamiseksi ihmisistä työpäivien pituutta nostettiin, tuotantolinjoja viilattiin ja työ jaettiin maailmanlaajuisesti siten, että perinteinen tehdastyö muutti muotoaan. Enemmän tai myöhemmin klassinen kapitalismi saavuttaa kuitenkin rajansa.

Kyltymätön tavaratuotanto edellyttää, että kapitalismi kolonisoi koko ihmiselämän ja kulttuurin. Ihmisten mielikuvitus suljetaan uuteen ja kauheaan vankilaan täydellisten tuotteiden kuvilla, joita kierrätetään ympäri maailmaa elektronisten massamedioiden avulla. Nämä tavaroiden kuvat suuntaavat ihmisten kollektiivista toimintaa niin, että jopa suhteistamme tulee hyödykkeitä. Tämä tarkoittaa sosiaalisen pääoman syntyä. Tästä erillisten hyödykkeiden ja supertähtien kuvien kokoelmasta syntyy lopulta se abstrakti yhtenäisyys, joka pitää sirpaloituneen ihmiskunnan kasassa ja häivyttää näkyvistä vallan ja varallisuuden todelliset erot.

Vuosikymmenten ajan kapitalismi tuotti ainoastaan oman täydellisyytensä speaktaakkelia, jossa seksikkäät nuoret ihmiset kuluttivat kiiltäviä uusia asioita ikuisesti ja jossa kuvat jätteistä piilotettiin aina näkyvistä. Kaikki kapitalismin ilmiselvät seuraukset ja tulokset aina valtamerien massiivisista muovilautoista mittaamattomien hehtaarien metsätuhoihin pidettiin taiteellisesti piilossa. Koska luonnonvarojen kiihtyvä louhiminen ei voi jatkua loputtomiin rajallisella planeetalla ilman fyysisiä sivuvaikutuksia, enemmän tai myöhemmin syvimpäänkin hypnoosiin vajonneet työläiset heräävät speaktaakkelimaisesta unestaan. Speaktaakkeli ei voi enää esittää itseään maanpäällisenä taivaana. Tavaroiden lupaama onnellisuus muuttuu terroriksi. Pääoman unelma muuttuu painajaisekseen: maailmanlopun kuviksi.

Maailmanlopun aikakaudella speaktaakkelin on käännettävä itsensä. Debordin analyysissä speaktaakkeli kuvien kokoelmana oli teollisen kapitalismin huippu, sen totaalisen vallan symboli. Nyt, kun kapitalismin uusi ja erittäin aineellinen uudelleenjärjestäytyminen on käynnissä,

ensimmäinen askel on speksaakkelin kuvaston muutos. Maailmanlopun kuvia toistetaan loputtomasti Al Goren elokuvissa ja tieteilijöiden vetoimuksissa, ja viimeiset jääkarhut roikkuvat epätoivoisesti viimeisissä sulavissa jäävuorissa. Kapitalismin tuottamina nämä kuvat eivät ole todellisuuden viattomia heijastuksia vaan merkki elämiemme tietoisesta manipulaatiosta. Niiden tarkoitus on tehdä meistä tottelevaisia orjia siirryttäessä myöhäiskapitalismista vihreään kapitalismiin, vaikka biokriisin lähestyessä jonkinasteinen alarmismi onkin oikeutettua. Vihreä kapitalismi on ainoastaan kapitalismin speksaakkelimainen muoto, joka kiistää oman osuutensa luonnonvarojen kulutuksessa. Kuva vihreästä kapitalismista teknologisen messiaan, joka pelastaa voimattoman ihmiskunnan maailmanlopulta, tuottaa jälleen ainoastaan valheellisen yhtenäisyyden, joka peittää näkyvistä todelliset erot ympäristön tuhoutumisesta hyötyvien ja kärsivien välillä.

Greenpeacen mainos New York Timesissa sanoi: ”Exxon Valdezin kapteenin ajaminen ei aiheuttanut Alaskan öljyvuotoa. Sinun ajamisesi aiheutti sen.” Halu aidosti yhteiskunnalliseen valankumoukseen korvataan yksilön askeettiselle itsehallinnalla, itsestään huolehtimisella. On hyvä pitää mielessä, että itsehallinto on ainoastaan hallintoa, jossa on ripaus itseoikeutettua puritanismia. Ainoastaan synnittömät pelastuvat, ja henkilökohtaiset hiilipäästöt ovat täydellinen tapa mitata itse kunkin syntejä. Google on jopa alkanut tuottaa laitteita, jotka mahdollistavat henkilökohtaisen sähkönkulutuksen – ja epäilemättä lähitulevaisuudessa myös hiilipäästöjen – itsehallinnan. Todelliseksi pelastukseksi sanotaan ”hiilineutraaliutta”, tai ”realistisemmin” 50 %, 65 % tai 85 % pudotusta päästöissä. Näihin tavoitteisiin sisältyy sama fanaattisuus kuin kaikkiin muotidieetteihin ja itsensä ruoskintaan. Toki tämä täysin vieraantunut ratkaisu ilmastonmuutokseen jättää huomiotta sen ilmeisen ristiriidan, ettei henkilökohtaisilla hiilipäästöillä ole juuri mitään vaikutusta mihinkään suuntaan: esimerkiksi puhelimen laturin ottaminen pois seinästä laskee henkilökohtaista energian kulutusta ehkä yhdellä prosentilla sadasosalla. Tässä on pahaenteisempi agenda taustalla. Maailman väestö on niin valtava, että on lähes käsittämätöntä kuvitella kuinka tätä massaa hallittaisiin tai pakotettaisiin vihreään kapitalismiin. Nykyajan orjien on siirryttävä vihreään kapitalismiin vapaaehtoisesti, ja heidän on hallittava itseään, puhdistettava itsensä kaikista syntisistä ajatuksista, kuten kommunismista ja väkivallasta, joiden ajatellaan olevan neurokemiallisten häiriöiden tai lapsuuden traumojen seurauksia.

Vihreän kapitalismin on kaikissa olosuhteissa kiellettävä, että nykyinen tuotantomuoto olisi vastuussa hiilipäästöistä. Tuosta kamalasta hypoteesistä seuraisi se ilmeinen johtopäätös, että tuollainen rakennelma on tuhoava ja että siitä hyötyvät, siis globaali porvaristo, ovat aiheuttaneet katastrofaalisen ilmastonmuutoksen. He pyrkivät väistämään vastuutaan sanomalla, että syy on ”kollektiivisesti” ihmiskunnan, joka käyttänyt teollista tuotantoa tarpeidensa tyydytykseen luonnon kustannuksella. He kuitenkin unohtavat sen historiallisen tosiasian, että ilmastonmuutosta ei ole synnyttänyt ihmiskunta kokonaisuutena – sillä suurin osa siitä on raahattu tehtaisiin huutaen ja potkien – vaan kapitalismi, joka on kiintynyt teolliseen tuotantoon. Hiilipäästöt ja ilmastonmuutos todellakin osoittavat sen, mitä voidaan kutsua ainoastaan luokkaeroksi: lentokoneilla lentävien bisnesmiesten hiilipäästöt, olivat nämä sitten Qatarista tai Isosta-Britanniasta, ylittävät kevyesti tuhansien yhdysvaltalaisen tai guatemalalaisten työttömien tai kiinalaisten tai brasilialaisten työläisten päästöt. Viimeisten viidenkymmenen vuoden yhteiskunnallinen rauha Euroopassa ja Yhdysvalloissa on saanut luokkaerot lähes katoamaan, kun työväenluokka on pitänyt itseään porvariston osana (esimerkiksi osallistumalla finanssimarkkinoihin) ja porvaristo on näytellyt, ettei ole olemassa. Niukkenevien luonnonvarojen aikakaudella on kuitenkin yllät-

tävää, jos luokkaviha ei nostaisi päätään. Paitsi, jos vihreä kapitalismi onnistuu maailmanlopun kuvastollaan vakuuttamaan ihmisille, että ”olemme kaikki samassa veneessä”.

Kapitalistista tuotantoa ei kyseenalaisteta koskaan. Päinvastoin, vihreiden hyödykkeiden markkinat avautuvat voiton kasvattamiselle: mitä hyvänsä sähköautojen ja ”reilun kaupan ja hiilineutraalien” lattejen välillä. Todelisuudessa niiden tuotanto ainoastaan pahentaa luonnonvarakriisiä pönkittäen samalla uuden vihreän porvariston egoja muun ihmiskunnan ajautuessa ruokamellakoihin. On jo olemassa vihreitä ravintoloita, vihreitä lentokenttiä ja vihreitä pankkeja. Pian he rakentavat lyijyttömiä vihreitä luoteja ja vihreitä kidutusammioitakin. Ilmastonmuutos synnyttää ainoastaan uuden voittokierroksen kaikille aina Greenpeacen ammattiaktivisteista ja ilmastonmuutoksen tutkijoista viherpesuun erikoistuviin mainostoimistoihin ja valtioihin asti. Jokaista tulevan maailmanlopun profetiaa vastaa kilahdus vihreän kapitalismin rahakirstussa. Vihreä kapitalismi on ennemminkin maailmanlopun institutionalisoimista kuin ehkäisyä. Ihmiset, jotka kääntyvät valtion puoleen etsiessään ratkaisua – ratkaisua, joka tarkoittaisi työväenluokan lisääntynyttä verotusta hiilivelkojen ja muiden vihreän leikkauspolitiikan keinojen muodossa – johtavat meitä ainoastaan kohti arkielämämme lisääntyvää valtiokontrollia. Nämä pyrkimykset johtavat ainoastaan valtiiovallan vahvistumiseen ja pääoman voitonsaannin turvaamiseen riippumatta siitä, ovatko sen teknologiat ”vihreitä” vai eivät. On naurettavaa anoa kapitalismin aiheuttaman kriisin saamista ”kapitalistiseen hallintaan”.

Vihreän kapitalismin ratkaisut paljastuvat tieteisfiksioksi, kun niitä todella tarkastellaan tieteen valossa. Kestävä energia ei yksinkertaisesti riitä. Globaalin porvariston elintason laajentaminen koko ihmiskunnalle on matemaattisesti mahdoton toteuttaa ”kestävällä energialla”, kuten kuka hyvänsä alkeellista aritmetiikkaa osaava voi päätellä. Koko Afrikan mantereen peittäminen biopolttoainetta tuottavilla kasveilla kuten öljyjatropalla, riittäisi kattamaan ainoastaan yhden kolmasosan nykyisestä öljyn kulutuksesta. Tässä ei ole edes otettu huomioon sitä, että biopolttoaineiden viljelyn vaatima maa-ala on pois akuutisti tarvittavasta ruoan viljelyalasta. Tuulienergia, geoterminen energia ja vuorovesienergia eivät pysty kattamaan edes kolmannesta nykyisestä energian kulutuksesta, vaikka niistä otettaisiin kaikki irti laitteistoilla, joita ei ole vielä edes olemassa. Hiilipäästöjen vähentäminen puita istuttamalla vaatisi valtiollisen luokan pinta-alaa uusille puuviljelmille, mikä on lähes mahdotonta ottaen väestörajoitteet huomioon. Lopputulos on selvä: kestävä energia edellyttää sekä massiivisia aurinkofarmeja muiden ihmisten aavikoille, ja jopa silloin se edellyttäisi ydinvoiman uudelleenkäyttöönottoa. Minkä hyvänsä hiilivapaan talouden moottori tulisi olemaan uraani.

Toinen vaihtoehto on jatkaa hiilen louhimista ja polttoa. Lakkoja pelkäävien onneksi hiilikai-voksia voidaan avata uudelleen jopa ilman työläisiä. Mountaintop removal (MTR) – vuortenhuippujen poistaminen, siis ihmiskuntaa vanhempien vuorten tuhoaminen kuun pinnaksi muistuttavan ympäristön jälkeensä jättävillä räjähteillä – on yleistymässä ja korvaamassa perinteiset kaivosyhteisöt ja niiden maailmat. Täydellisillä huijauksilla kuten ”hiilidioksidin talteenotolla” – joka tunnetaan myös paradoksaalisella nimellä ”puhdas hiili” – johdetaan ihmisiä harhaan samalla kun fossiilisten polttoaineiden kulutus kasvaa. Hiilidioksidin talteenoton käyttämä teknologia vaatii massiivisia määriä energiaa, ja mistä tuon energian oletetaan tulevan? Tuotamme hiilipäästöjä, jotta loppujen lopuksi tuottaisimme niitä vähemmän. Tuhoamme planeetan pelastaaksemme sen. Vihreän spektaakkelin ylivalta muuttaa tämän paradoksin ilosanomaksi.

Vihreä kapitalismi on vihreää kolonialismia, vaikka sitä hämärtää globaalin etelän ja pohjoisen välisten rajojen häipyminen, kun Kiinan ja Intian kaltaiset maat kilpailevat kolonialististen länsimaiden kanssa luonnonvaroista. Kiina hankkii valtavia maa-alueita Afrikasta samalla kun

Yhdysvallat pystyttää sotilastukikohtia kaikkien öljylähteiden ympärille ja eurooppalaiset suunnittelevat massiivisen aurinkofarmin rakentamista Pohjois-Afrikkaan, josta energia voitaisiin siirtää suoraan Eurooppaan. Vihreä kapitalismi on vain oudon postmodernia ”vihreää” kolonialismia. Syy tähän ei ole energiavarojen puute, sillä onhan hiiltä vaikka kuinka ja öljyäkin riittämiin. Syy on paljon kuolettavampi, sillä ilmastonmuutoksen odotetaan johtavan ruoantuotannon jyrkkään laskuun ihmiskunnan väkiluvun noustessa lähemmäksi yhdeksää miljardia. Emme tarvitse mitään meteorologia kertomaan mistä päin tuulee. Rahaa seuraamalla voimme huomata, että vihreän kapitalismin massiivisten investointien on tarkoitus rakentaa uusia rajalinnoituksia – nykyajan Hadrianin muureja – pysäyttämään ilmastopakolaisten virrat, jotka varmasti vain kasvavat.

Tätä uutta kapitalismin aikakautta ei tule leimaamaan sotilaalliset sodat, vaan yleinen matalan intensiteetin konflikti, joka kattaa koko ihmiselämän: globaali yhteiskunnallinen sota. Kasvava poliisivalvonta, jatkuva seuranta, RFID-sirut ja biometriset henkilökortit ovat taktisia operaatioita pääoman sodassa ”sisäistä vihollista”, kuten anarkisteja, työtöntä nuorisoa ja maahanmuuttajia, vastaan. Tämän yhteiskunnallisen sodan arkipäiväistyessä ilmastonmuutos pakottaa sotatilan pakkokeinot jokaista kansalaista vastaan. Hiilipäästöjen rajoitukset ja kauppa tulevat olemaan tekosyitä, joilla uusia leikkauksia perustellaan köyhille. Vihreä teknologia mahdollistaa porvarillisen elämänmuodon jopa kaikkein etuoikeutetuimpien valtioiden sisällä samalla kun muu maailma on jätettävä kuolemaan nälkään. Jokainen metropoli tullaan jakamaan ekoporvariston asuttamiin ”vihreisiin vyöhykkeisiin” sekä alueisiin, joille uusi proletariaatti suljetaan. Notre Damen läheisten kahviloiden ja lähiöiden ulossuljettujen välinen kontrasti tulee olemaan perusta tulevaisuuden mallikaupungille, ja tässä mielessä Pariisin lähiömellakat vuonna 2005 edustavat kaikkein normaaleinta vastausta tähän uuteen kaupunkisuunnitteluun. Nämä mellakat olivat ainoastaan kalpea alkunäytös tulevasta: katastrofaalisen ilmastonmuutoksen ensimmäiset vaikutukset tulevat olemaan ruokamellakoita ja massamuuttoliikkeitä, kun vedenpinta nousee ja aavikot levittäytyvät peruuttamattomasti viljelykelpoisille alueille. Ainoastaan kaikkein suurin psykologinen ja speaktaakkelimainen operaatio, vihreä kapitalismi, voi pelastaa kapitalismin sen itse aiheuttamasta kriisistä. Jos et halua toimia avustajana maailmanlopun speaktaakkelissa, sinun on työskenneltävä speaktaakkelin maailman lopettamiseksi.

Demokratian myytti

“Kuinka totta onkaan, että usein kaikista ”käytännöllisimmät” ihmiset ovat kaikista naiivimpia utopisteja!”

– Errico Malatesta, *The Anarchists in the Present Time* (1930)

Tämän kuvitellun vihreän kapitalismin koneiston toiminnalle on ensiarvoisen tärkeää, että jokainen osallistuu aktiivisesti ”hiilipäästöjen vähennyksen” itsehallintaan. Ketä olisi syytettävä hiilipäästöistä? Yhtiöitä, jotka tuottavat niitä? Valtiota, jossa tämä tai tuo yritys toimii? Maiden välisen rahdin muotoa? Kuluttajia? On selvää, että vihreän kapitalismin speaktaakkelista huolimatta juuri kulutuksen ja tuotannon kierto on pysäytettävä estääksemme ilmastonmuutoksen. Kyoto2:n ja ”Supistaminen ja lähentäminen”-mallin kaltaiset utopistiset suunnitelmat luovat pikkutarkkoja luonnoksia siitä, kuinka hiilimarkkinat voisivat johtaa matalahiilidioksidiseen maailmaan. Mutta ne eivät koskaan paneudu siihen itsestään selvään tosiasiaan, että nämä suunnitelmat edellyttävät kaikkivoipaisempaa valtiota kuin mitä olemme nähneet koskaan aiemmin. Valtiota, johon voimme uskoa. Valtiot käyttävät ”demokratian” retoriikkaa oikeuttaakseen olemassaolonsa, sillä demokratia kieltää todelliset luokkajännitteet, joita ilmastonmuutoksen synnyttämät ruokamellakat ainoastaan voimistavat.

Aktivistit, jotka peräänkuuluttavat ”demokraattisempaa” mekanismeja hiilipäästöjen vähentämiseen, toimivat lähinnä kapitalismin itsensä etujoukkona. Siinä missä demokratian vaatimus uusliberalismin aikakaudella saattoi olla radikaalia, ilmastonmuutoksen aikakaudella vaatimus demokraattisesta itsehallinnosta on pääoman uusi ideologia. Kapitalismi on ymmärtänyt, että ainoa keino yhä ilmeisemmäksi käyvän luokkakonfliktin ehkäisemiseksi on saada ihmiset uskomaan, että ”olemme kaikki tässä samassa veneessä”.

Globalisaation vastaisen liikkeen vaatimukset tuntuvat tässä uudessa ajassa yhtä toivottoman vanhentuneilta kuin punaliput tuntuivat vuonna 1999. Kaikkein konservatiivisimmat vallankumoukselliset pyytävät ”vähemmän hiiltä, enemmän demokratiaa!”. Jos vain alkuperäiskansat olisivat edustettuina! Naiset! Köyhät! Kuvitelkaamme, että jokainen saisi ”äänensä kuuluviin” kaikista suurimmassa yleiskokouksessa. Ilman elämänmuotomme muuttamiseen pystyvää materiaalista voimaa jopa kaikista hyväntahtoisimmat löytävät itsensä vihreän kapitalismin uudelleenjärjestelyn uuden kierroksen rikoskumppaneina.

Älä unohda, että uusliberaalin kapitalismin instituutiot antoivat ilomielin kansalaisjärjestöille ja ”kehittyville maille” tuolin Maailmanpankin pöydässä. Juuri näin globalisaation vastaisen liikkeen radikaalit demokraatit kukistettiin. G8 on kuollut, kauan eläköön G20! Muutama uusi rodullistettu ihminen pöydän ääressä ei tule pysäyttämään vihreän kapitalismin marssia, ja vielä vähemmän biokriisiä. Barack Obama, Gordon Brown, Bono, Bill Gates ja muut istuvat mielihyvin juomassa lattea ”globaalin etelän” edustajien kanssa, kunhan siitä saadaan hyviä kuvia seuraavan päivän lehteen ”I feel your pain” -lainauksen viereen.

Ruokakriisin aikaan ei yksinkertaisesti istuta rikkaiden pöytään ja anella murusia niiden lautasilta. Ei vaadita mitään. Sen sijaan vallataan kaikki ja blokataan virtaukset! Unohdetaan globaalia

etelää ”edustavat” kansalaisjärjestöt, tuo ammattimaisten ”edustajien” eliitti, joka on olemassa palsamoidakseen kapitalismin sielua ja pehmentääkseen globaalin etelän kolonisaatiota. Paljon parempi edustaja löytyisi niiden Papua Uuden-Guinean ihmisten keskuudesta, jotka pyysivät aseita, kun britannialaiset aktivistit toivat lääketarpeita.

Julistautuminen demokratian vastustajaksi on jopa kaikista ”radikaaleimmisakin” ympyröissä kuin julistaisi itsensä mielipuoleksi, vaikka yhteiskunnallisen vallankumouksen keskeisin este on juuri edustuksellinen demokratia. Historiallisesti yhteiskunnallisia vallankumouksia ovat sytyttäneet intensiteettiä keränneet vähemmistöt, jotka ottavat toiminnan omiin käsiinsä eivätkä odottele äänestystä tai konsensusta. Pariisiin kommuunista Pietariin, lähes jokaisen vallankumouksen aikaan vain noin yksi sadasta ihmisestä on ollut kaduilla, Teheranissa vuonna 1979 jopa yksi kymmenestä. Lupaa toimintaan ei tule odottaa. On toimittava niiden kanssa, jotka haluavat, ja ajankohdan ollessa oikea toiminta voi yleistyä. Historiallisesti äänestyksen odottaminen on ollut vallankumouksen vihollinen, esimerkiksi De Gaulle murskasi toukokuun 1968 levottomuudet julistamalla uudet vaalit.

Ei ole sattumaa, että demokratia ja kapitalismi – jotka Fukuyama julisti parhaimmaksi hallinnan muodoksi – ovat kulkeneet käsi kädessä synnystään lähtien. On selvää, että kapitalismi voi jatkaa useiden erilaisten hallinnanmuotojen alla – joista ensimmäisinä tulevat mieleen Kiinan autoritäärinen ja Euroopan sosiaalidemokraattinen hallinta – mutta silti jokin kapitalismia vetää edustuksellisen demokratian puoleen. Kapitalismi ja demokratia heijastavat toisiinsa saman abstraktin arvon lain: demokratia tasapäistää politiikan ja esittää kaikki yksilöt samanlaisina aivan kuten markkinoilla jokainen tavara on samanlainen. Aivan kuten mitä hyvänsä muovirihkaman ja hiilipäästöjen väliltä voidaan myydä ja ostaa markkinoilla, voidaan myös mikä hyvänsä pitkästyttävä seikka liikennevalojen sijainnista valtioiden päästörajoihin asettaa äänestettäväksi ja ratifioitavaksi. Tekisikö äänestämällä tehty päätös ihmiskunnan valtaosan kollektiivisen tuhoamisen jotenkin oikeutetummaksi? Kapitalismi tyypistää kaiken – jopa kuvitteelliset ja näkymättömät asiat – samaan abstraktiin tavaramuotoon, jolla on omistaja ja hinta. Demokratia tekee täsmälleen saman politiikan tasolla tyypistäessään meidät yksilöiksi, jotka voivat esittää ”mielipiteitään” äänestyksen kautta. Jopa konsensusmenettely voi kehittyä uusien yhteisten ajatusten kehittämisestä tylsäksi prosessiksi, demokraattisen äänestämisen äärimmäiseksi muodoksi, jossa kaikkien on pakko olla samaa mieltä. Kapitalismi ja demokratia esittävät erottavansa politiikan ja talouden alueet toisistaan, sekä nämä molemmat muista elämän osa-alueista. Mitä siis pitäisi odottaa loputtomilta kokouksilta, yleiskokouksilta, huippukokouksilta, protokollilta ja äänestyskiltä? Ei mitään. Emme voi odottaa demokraattisen äänestystuloksen lopettavan ilmastonmuutosta, vaikka se olisi kaikista demokraattisimman ja inklusiivisimman kokouksen päättämä. Yhtä hyvin voisimme uskoa satuihin, jollainen demokratiakin viime kädessä on.

”Ilmasto-oikeudenmukaisuuden” vaatimukset eivät huomioi ongelman perimmäisiä syitä, jos ne muotoillaan valtioiden yksilöille antamien ”oikeuksien” ehdoilla. Kansalaisjärjestöjen ja aktivistien ajamalla ilmasto-oikeudenmukaisuudella ei ole paljoakaan tekemistä länsimaisen kolonisaation aiheuttaman peruuttamattoman historiallisen tragedian kanssa. Mitkään ”teknologian siirrot” (massiivisen ja keskusjohtoisen energiatuotannon pakottaminen) tai ”ekologiset vahingonkorvaukset” (ikään kuin kolonialismille voitaisiin asettaa rahallinen hinta) eivät voi sitä lievittää. Nykyisessä muodossaan ”oikeudenmukainen siirtymä” varmistaa lähinnä proletaarien pysymisen proletaareina, jotka siirtyvät nykypäivän tehtaista tulevaisuuden tuulivoimapuistoihin. Epäonnistuessaan määrittämään kenen toiminnalla ”oikeudenmukainen siirtymä” toteutetaan, sitä ajavat aktivistit auttavat lähinnä ylläpitämään työn ja tuotannon hallinnointia. Lisäksi se vii-

västyttää vääjäämätöntä lopputulosta: sitä, että olemme parhaillaan ekologisen tuhon armoilla eikä nykyään ole varaa oikeuden tai porvarillisen mukavuuden kaltaisiin miellyttäviin illuusioihin. Todellinen tilanne on se, että suurimman osa Amerikan ja Länsi-Euroopan työläisistä on tultava toimeen keskiverto Afrikkalaisen materiaalisilla resursseilla. Valtiot tekevät tyhjiä lupauksia ”puhtaasta kehityksestä” ja jopa ”ilmasto-oikeudenmukaisuudesta” tietäen aivan hyvin niukkojen resurssien painajaismaisen politiikan, jota kohti maailma on menossa. Emme tarvitse yhteiskunnallisen oikeudenmukaisuuden mystifiointia, vaan oman asemamme ymmärtämistä globaalissa yhteiskunnallisessa sodassa. Kysymys ei ole oikeudesta, vaan kustosta.

Vääjäämättömän kapinan viivästyttämiksi tullaan kokeilemaan miljoonia kikkoja – mitä hyvänsä paitsi kapitalismin ja valtion lakkauttamista. Mitä jos työläiset voisivat demokraattisesti päättää mitä tuotamme ja kulutamme pitäytyen tiukimmissa hiilipäästöjen periaatteissa? Tämä Argentiinaan niin kovasti rakastuneiden radikaalien demokraattien paratiisi tuskin ratkaisisi mitään. Voimmehan jo nyt katsoa ”ekologisten osuuskuntien” verkostoja, jotka ovat nykyäänkin yhtä sieluttomia korporaatioita. Kuten olemme todistaneet Mondragonin kaltaisissa osuuskunnissa, nykypäivän osuuskunnat ovat itsehallinnollisen orjuuden kehittynein muoto, jossa työläisen oletetaan samaistuvan enemmän osuuskuntaan kuin muuhun työväenluokkaan. Kun jokaisesta tulee jonkinasteinen esimies, kuinka samalla ei kehittyisi sympatiaa pomoja kohtaan, jotka ovat vain työntekijöitä samassa osuuskunnassa? ”Kuinka kehtasit mennä lakkoon? Älä järjestäydy, älä kapinoi. Jos sinulla on ongelmia, voit aina tulla kertomaan niistä minulla. Loppujen lopuksi olen vain ihminen, en mikään pomo.” On toivotonta odottaa, että edes osuustoiminnallisesti hallinnoitu kapitalismi tuottaisi muuta kuin ekologista tuhoa, sillä elävän maailman muuntaminen kuolleeksi pääomaksi on rakennettu sisään sen dynamiikkaan. Maailmassa, jossa työttömyys kasvaa jatkuvasti ja tuotanto on syynä ympäristön tuhoon, juuri työstä on tulossa tarpeetonta.

Parhaimmillaan voimme odottaa jotain tunnepitoista valistusta. Radikaaleimpienkin demokraattien on huomattava unelmiensa tuhoutuvan, kun kapitalismi kusettaa heitä uudestaan ja uudestaan. Kukistetusta protestista toiseen ja hyödyttömästä sopimuksesta toiseen. Ehkä jossain vaiheessa jopa aktivistit menettävät toivonsa siihen, että kapitalismi ja valtio voisivat ”parantaa” katastrofaalisen ilmastonmuutoksen. Köyhät, työväenluokkaiset, alkuperäiskansat ja muut ovat jo menettäneet illuusion kehityksestä, kestävästä tai muunlaisesta. Ainoa vaihtoehto – kuten tehtaansa polttaneet bangladeshilaiset työläiset ja kirjastonsa polttaneet ranskalaiset nuoret esimerkinomaisesti osoittivat – on tuhota identiteettimme työläisinä kapitalismissa. Lakata haluamasta pääomalta ja valtiolta mitään muuta kuin niiden syrjäyttämistä omien kättemme työllä. Hiilivapaa maailma on mahdollinen. Ei kuitenkaan ”demokraattisen kapitalismin” ylhäältä käsin pakottama autoritäärinen painajainen, vaan pohjalta käsin luotu ja itseorganisoitunut maailma. Meillä ei kuitenkaan ole valistuksen vaatimaa neljäkymmentä vuotta, sillä lajiltamme on käymässä aika vähiin biokriisin pysäyttämiseksi. Jos vain mahdollista, valistusta on kiihdytettävä. Liikkeen managerit ja arkkitehdit, kansalaisjärjestöt ja koko kansalaisyhteiskunta ja anarkisteina esiintyvät moralistiset sosiaalidemokraatit toimivat ainoastaan valtion koelaboratoriona sen hallintakeinojen hiomiseksi. Ja tarkoitus ei ole vahvistaa valtiota, vaan tuhota se.

Ekofasismi

“Olemme muokanneet ympäristöämme niin radikaalisti, että meidän on nyt muokattava itseämme voidaksemme elää tässä uudessa ympäristössä.”

– Norbert Wiener, *the Human Use of Human Beings* (1954)

Toisenlaiset maailmat ovat mahdollisia, jotkut vain ovat huonompia kuin toiset. Fasismi on looginen pakotie kriisiin ajautuneesta kapitalismista: valtion täydellistymä. Fasismiin johtava kriisin sykli etenee seuraavasti: kapitalismin itsekeskeisiin intresseihin ja voitontavoitteluun perustuva sisäinen dynamiikka ei pysty ylittämään ylikasautumisen kriisiä; ainoastaan massiivinen tuotantomuodon ja yhteiskunnallisten suhteiden vallankumous avaa tien ulos. Aivan samat olosuhteet, jotka voisivat synnyttää kapitalismin vastaisen yhteiskunnallisen vallankumouksen, toimivat fasismien kasvualustana.

Fasismi on modernisoiva vapahtaja, joka pelastaa kriisiytyvän kapitalismin. Ei sovi unohtaa sitä tosiasiaa, että nimenomaan Hitler rakennutti moottoritiet ja tehtaot ja jopa normalisoi aakkoset myöhään muodostuneessa Saksan kansallisvaltioissa, kun se oli muuta Eurooppaa jäljessä modernisaation suhteen. Fasismi teki sen, mihin porvaristo ei omin keinoin kyennyt, siis hallitsemaan yhteiskunnan vastustuskykyisimpiä osia ja järjestämään ne uudeksi kokonaisuudeksi. Kuten nykypäivän poliitikot, myös fasistit lupaavat kyynisesti kaikkea kaikille, vaikka se johtaisi ristiriitoihin. Siten ne saavat kannatusta, mutta johtavat ihmiset lopulta kapitalismin pitkän aikavälin intresseihin. Uudenlainen ekofasismi tulee taatusti nousemaan reaktiona ilmastonmuutokseen, joko kapitalismin epäonnistuttua uudistamaan itseään vihreäksi kapitalismiksi tai kapitalismin ja fasismien välisten erojen kadottua. Oikeistokiikhoilijoilla on puheissaan totuuden siemen, kun he julistavat etteivät halua ”vihreän” hallituksen rajoittavan heidän nuotionpolttomaan omilla takapihoillaan. Ottaen huomioon, että päästömarkkinat tulevat ainoastaan lisäämään päästöjä, ankarien hiilipäästövähennysten lupailema ratkaisu ilmastonmuutoksen tulisi vaatimaan kaikkia elämän osa-alueita kontrolloivaa autoritääristä valtiota. ”Planeetan pelastamisen” nimissä alistaisimme itsemme uuteen valtion kollektiivisuuteen ekofasismien muodossa.

Ekofasismi on ainoastaan mahdollinen tuleva liike, joten voimme täydellisen kuvauksen sijasta tarjota ainoastaan luonnoksen sen iduista nykyisyydessä. Siitä huolimatta sen merkkejä on vaikea olla huomaamatta. Vaikutusvaltainen britannialainen toimittaja George Monbiot kertoi uskollisille seuraajilleen, että ilmastonmuutoksen pysäyttämiseksi meidän on mellakoitava leikkausempolitiikan puolesta. Siinä on ekofasismien uusi muoto selkeimmillään. Fasismi on vallankumouksellisen organisaation kopioimista vastavallankumoukseen, eikä ekofasismi tee poikkeusta tässä suhteessa. Fasismien muuntaminen kansallissosialismiksi oli ideologinen operaatio. Kansallissosialistit ottivat käyttöön vallankumouksellisen kommunismin tekniikat, kuten joukkokoontumiset, katutaistelut ja halun kollektiivisuuteen. Ei ole mitään syytä uskoa, että ekofasismi olisi jotenkin erilaista, vaikkakin sen uuden järjestäytymismuodon lähteet ovat anarkismissa, ei kommunismissa. Pinnalliseksi esimerkiksi voi mainita saksalaiset ja bulgarialaiset fasistit, jotka ovat ottaneet käyttöön anarkistisen ”mustan blokin” pukeutumistyylit ja taktiikat. Vähemmän

pinnalliset esimerkit ovat kuitenkin tärkeämpiä: anarkistiset alakulttuurit ovat olleet etunenässä ottamassa täyden vastuun henkilökohtaisesta kulutuksesta, toisten ”rankaisemisesta” kolan juomisen, lihan syömisen tai ”väärien” sanojen käyttämisen takia. Ei ole mikään ihme, että jotkut anarkistiset alakulttuurit ovat olleet ensimmäisen itsehallinnon speaktaakkelin uhreja ”ympäristön pelastamisen” nimissä. Anarkismiin kuuluva individualistinen moralismi voidaan helposti kääntää ekofasismiksi. Itsekontrollin keinot, joita nyt toteutetaan leikkauspolitiikan muodossa, tulevat muodostamaan ekofasismien ensimmäisen vaiheen, ja tällainen moralismi oikeuttaa kaikki tukahduttamistoimet yhteiskunnallista vallankumousta vastaan. Niiden merkitseminen, jotka kuluttavat tuotteita, jotka eivät ole riittävän kalliita kestäväksi sertifioimiseksi, jotka eivät täysin usko, jotka kuluttavat yli päästöluottojensa, jotka eivät hyväksy pakotettuja leikkausohjelmia, yhdistettynä naapureiden vakoiluun, militarisoituihin rajoihin ja ilmastopakolaisten keskitysleireihin... tämä on ekofasismien painajaisen alkuvaihe. Monbiot ja loput globaalista porvaristosta miellyttävissä ekokylissä voivat palkita itsensä maljoilla – ehkä Cornwallissa kasvatetulla luomuviihällä – sillä mikään yllä mainitusta ei häiritse heidän aina yhtä täydellistä vihreätä vyöhykettään. Heidän anarkismin rekuperaationsa on lähes liian täydellistä.

Kapitalismi murskaa elämämme miljooniin pieniin osiin, ja fasismi lupaa järjestää ne uudelleen uudenlaiseksi kollektiivisuudeksi. Fasismi antaa meidän hylätä itsemme yksilöinä lajimme, ryhmämme, kansakuntamme tai muun oletetun suuremman hyvän vuoksi. Mutta todellisuudessa se asettaa meidät pienen piirin, johtajan tai profeetan orjiksi. Mikä hyvänsä kriisi aiheuttaa pelkoa, ja fasismi käyttää hyväkseen ihmisten selviytymishalua tarjoamalla vaihtokauppaa selviytymisen ja ylivaltaan alistumisen välillä. Mistä saa meidät haluamaan itsemme alistamista? Pelko ja vallanhimo. Itsensä alistamisessa kollektiiville on jotain outoa mielihyvää, jopa erotiikkaa. Toisin kuin anarkismi, joka luo yksilöiden välisiin suhteisiin perustuvia kollektiivisuuksia vapaan yhteenliittymisen ja vastavuoroisen avun perustalle, fasismi luo uuden kollektiivisen elämänmuodon yksilön abstraktin alistamisen pohjalle, mistä johtuu myös fasismien taipumus Hitlerin ja Mussolinin kaltaisiin hahmoihin. Fasismi asettaa konkreettisia ihmisryhmiä syntipukeiksi, koska se ei halua muuttaa ylivallan perustavanlaatuisia yhteiskunnallisia suhteita. Niinpä fasistit henkilöivät kapitalismin tiettyihin ihmisiin tai ihmisryhmiin, mistä salaliittoteoria juutalaispankkiireista on malliesimerkki. Ekofasistit tulevat soveltamaan tätä henkilöimistä niihin, jotka rikkovat leikkausmääräyksiä. Tällä hupenevien luonnonvarojen aikakaudella maahanmuuttajat tulevat todennäköisesti olemaan ensimmäisiä kärsijöitä.

Monien yllätykseksi fasismien sykkivä sydän on aina ollut ekologia. Unelma vihreästä ja lisääntymiskykyisestä agraarisesta maailmasta, jonka kommunismi tyhmyydessään hylkäsi ja joka on säilynyt elossa anarkismin traditiossa, esitetään veren ja maan yhteytenä. Se tyydyttää historiatoman ja transsendentin olemuksen tarpeen, jolle ekofasismien abstrakti ykseys – siis ihmisten ja maan suhde – voidaan rakentaa. Ekologian tieteenalana perustanut biologi Ernst Haeckel määritteli sen ”organismien ja ympäröivän ulkopuolisen maailman yhteyksien totaalisesti tieteeksi.” Darwinin vääristely sai Haeckelin uskomaan, että samat sosiaalidarvinismin ”lait” vallitsivat sekä luonnollisessa että sosiaalisessa maailmassa ja että ainoastaan vahvimmat – yksilöt tai kansakunnat – selviytyisivät. Niinpä hänestä tuli rotupuhtauden kannattaja ja Thule-seuran jäsen. Hitler muodosti kansallissosialismin ideologian Thule-seuran oppien pohjalle, ja siten natsismin piti olla ”poliittisesti sovellettua biologiaa” ihmiskunnan saattamiseksi harmoniaan ympäristön kanssa. Asettamalla puhtaan ekologisen ideaalin pääoman metropolien rappiota vastaan klassiset fasistit yhdistivät ensimmäisinä ekologian politiikkaan. Kansan ja Maan välinen suhde on puhdistettava ja uusittava, mikä tässä yhteydessä tarkoittaa kaikkien fasistisen kollektiivisuuden ulkopuolis-

ten murhaamista. Tämä sopisi helposti yhteen ympäri maailmaa parhaillaan rakennettavien rajahallintojen kanssa. Nykyään unelmoidaan kuitenkin vieläkin piinallisemmista tulevaisuuden skenaarioista. Esimerkiksi Pentti Linkola puhuu palkitussa kirjassaan *Voisiko elämä voittaa?* vapaita markkinoita ja rajatonta kasvua vastaan ja uskoo, että biokriisistä selviytyminen edellyttää, että ihmiskunta ajetaan pois kaupungeista maataloustuotantoon. Kaikki lentokoneet on laskettava maihin, rakennustyöt keskeytettävä ja puita istutettava tilalle. Nämä eivät vaikuta kovinkaan kauheilta vaatimuksilta, mutta Linkola lisää että kaikki epäkelvoiksi luokitellut lapset on tapettava.

Fasismi on maailmanlopun teknofili ideologia. Fasismin ytimen muodostavat vihreän ja harmonisen tulevaisuuden visiot tullaan toteuttamaan jossain kaukaisessa tulevaisuudessa, joka ei koskaan oikein lähesty. Kaikkea kapitalismin kehittämää teknologiaa on käytettävä nyt hyväksi, millä hyvänsä kuoleman hinnalla. Ekofasismi on apokalyptistä siinä mielessä, että sen on tuhotava nykyinen maailma voidakseen palauttaa sen täydelliseen loistonsa jossain äärettömästi viivästyneessä tulevaisuudessa. Tämä selittää fasismin ilmeisen skitsofreenisuuden, joka näkyi räikeimmin keskitysleirien savupilvien ja kansallisen luomuviljelyn aloituksesta annettujen määräysten välisessä ristiriidassa natsi-Saksassa. Fasismin perimmäinen logiikka yhdistää kansallissosialistien perfektionistisen ympäristöajattelun heidän pyrkimyksensä tuotteliaan maanviljelijän tavoin eliminoida kaikki tuottamattomaksi määritelty. Koska maailmanloppu on tulevaisuutta, voidaan tuhatvuotinen taivaan valtakunta pystyttää millä tahansa tekniikoilla. Toisin kuin jotkut änkyrät, joiden mukaan keinojen on vastattava päämääriä, ekofasistit mielellään käyttävät joukkoliikkeitä ja korkeaa teknologiaa heidän alkukantaisen vihreyden tilansa luomiseen. Globaalin ilmastonmuutoksen aikakaudelle tämä yhdistelmä tulee olemaan entistäkin houkuttelevampi, sillä ekofasistit voivat käyttää kapitalismin teknologiauskoa hyväkseen. Maan ja kansan selviytymisen edessä mikä tahansa teknologia kelpaa. Ekofasistit pystyvät perinteistä kapitalismia voimakkaammin ajamaan vaihtoehtoa, joka yhdistää henkilökohtaisen selviytymisen lupaukseen teknologian pelastamasta luonnosta.

Tuleva fasismi ei välttämättä saavu muodossa, jonka tunnistamme helposti, eikä se välttämättä ole edes nationalistista. On yleinen harhaluulo, että fasismissa olisi kyse ainoastaan rotujen ja kansojen puhdistamisesta. ”Integroitumattomien” romanien murhaaminen sopi klassiseen rasismiin helposti, mutta kuuden miljoonan täysin assimiloituneen eurooppalaisen juutalaisen joukkomurhassa oli kyse muustakin. Todellisuus on paljon monimutkaisempi kuin myytti fasismita rasismia tai nationalismia äärimmäisenä muotona. Juutalaisten ja romanien valitseminen tuhohtavaksi oli vasta alkua. Kun kommunistit, anarkistit, queer-ihmiset, vammaiset ja sotavangit lasketaan mukaan, holokaustin uhrimäärä yli kaksinkertaistuu. Fasismin todellinen luonne paljastuu viimeisessä laissa (*Gemeinschaftsfremdengesetz*) jonka Hitler asetti tammikuun 1. päivänä vuonna 1945 muttei ehtinyt panna toimeen. Tämän lain mukaan holokaustissa alkanut valikointi ei tulisi koskaan päättymään. Seuraavaksi vuorossa olisivat heikot, irstailijat ja ne, jotka eivät ole täysin sopeutuneita fasistiseen yhteiskuntaan... Kaikkien oli määrä kuolla. Kuolema odottaisi kaikkia, joiden käytös ei osoita täydellistä sopusointua kuvitellun täydellisen fasistisen yhteiskunnan kanssa, ja valikointi tulisi jatkumaan loputtomiin ja tulevaisuudessa vielä ankarammin. ”Yhteisölle vieraat” elementit olivat niitä, ”jotka eivät kyenneet osoittamaan kansallisen yhteisön minimivaatimukset täyttävää persoonallisuutta ja elämäntapaa, erityisesti luonteenlaadun tai järjen puutteen takia”. Niihin lukeutuivat ihmiset, jotka ”laiskuutensa tai irstautensa vuoksi elävät arvotonta, tuottamatonta tai levotonta elämää ja muodostavat siten julkisen rasitteen tai riskin... tai joilla on taipumus vetelehtimiseen, varkauksiin, petoksiin tai muihin ei-vakaviin rikkeisiin”

sekä erityisesti ne, jotka ”suvaitsemattomuudessaan tai riidanhaluisuudessaan jatkuvasti häiritsevät julkista rauhaa.” Toisin sanoen holokausti ainoastaan kasvaa, ja kaikki, jotka eivät mahdu natsien ekologiseen fantasiaan, on tapettava. Vertaus ulossuljettujen kohtaloon ympäristöpolitiikan hallinnossa ei voisi olla selkeämpi.

Fasistisen ohjelman ensimmäinen askel on kaiken kaiken kirjaaminen ylös. Mitä valtio ei voi paikantaa, ei voi myöskään liittyä täydelliseen yhteisöön. Tai se on tapettava yhteisön ulkopuolisuuden takia. Tämän poikkeuksellisen hulluuden alkuperä voi olla Tuomioiden kirjassa, johon kaikkien ihmisten synnit on kerätty ja jonka perusteella heidän kohtalonsa määritetään apokalypsin jälkeen. Kun tämä visio konkretisoitui sattuvasti nimetyssä Domesday-väestönlaskentakirjassa Englanissa, ei ole mikään ihme, että talonpojat luulivat sen valmistuksen tuovan todellisen tuomionpäivän maan pinnalle. Nykypäivän massiiviset tietokannat ovat tuon Domesday-kirjan jälkeläisiä, minkä lisäksi on unohdettu kuinka natsidiktatuuri aloitti tuhattavien yksilöiden kirjaamisen massiivisten tiedostojen luomisesta. Se, että valtio voi pian mitata kansalaistensa ekologista jalanjälkeä, voi osoittautua askeleeksi yleisen itsehallinnan pimeälle puolelle, jossa jokaisen odotetaan olevan puhtaita mallikansalaisia tai kuolevan yrittäessään. Ne, joiden muisti kantaa kauas, eivät voi olla hermostumatta kuunnellessaan viherkapitalistien yleistyviä puheita niiden rankaisemisesta, jotka eivät pysy päästörajoissa. Fasismien logiikka on ihmisen ”täydellistämistä” osana ”harmonista ja ekologista” yhteisöä. Tuleva ekofasismi tulee viimeistelemään projektin, joka fasisteilta jäi kesken Gemeinschaftsfremdengesetz-säädöksessä: ihmisen jälleenrakennus pääoman intressien mukaan ekologian ja kybernetiikan epäpyhän avioliiton avulla.

Kommunisaatio

”Hasidijuutalaisilla on tulevasta maailmasta sananparsa, jossa sanotaan: siellä on kaikki samalla tavoin kuin meillä. Millainen meidän tupamme on nyt, sellainen se on myös tulevassa maailmassa; missä lapsemme nyt nukkuu, siinä se nukkuu myös tulevassa maailmassa. Mitä me tässä maailmassa pidämme päällämme, se meillä on yllämme myös tulevassa maailmassa. Kaikki tulee olemaan kuten nyt – vain hiukan toisin.”

– Walter Benjamin

Uuden elämänmuodon tulemisen kuvitellaan olevan apokalyptinen tapahtuma niille, jotka haluavat kapitalismin jatkuvan. Tämä on kuva maailmanlopusta, joka pidättelee meitä ilmeisestä: ainoa tapa voittaa ilmastonmuutos on toisenlainen elämänmuoto, ei hiilivapaat kaupungit, vihreä teknologia, kestävä kehitys, hiilikauppa, tai ekofasismi. Yhteiskunnallinen vallankumous on nimenomaisesti maailmanlopulle *käänteinen*, sillä uuden elämänmuodon luominen tarkoittaa selviytymisen mahdollisuutta kaikista haitallisimmassa olosuhteissa.

”Elämänmuoto” on niiden tapojen kokonaisuus, joilla elämä liittyy maailmaan, eli kaikki ne lukemattomat elämänmuodon lisääntymisen mahdollistavat konkreettiset tavat mukautua maailmaan. Evoluution paineet – luonnonvalinta – pakottavat elämänmuodot muuttumaan, sillä tietyt tavat mukautua mahdollistavat onnistuneen lisääntymisen, kun taas toiset aiheuttavat sukupuuton. Ne mukautumisen tavat, jotka mahdollistavat lisääntymisen jatkumisen samalla tavalla, ovat evolutiivisesti vakaita strategioita. Kapitalismi oli kerran menestynyt evolutiivinen strategia ainakin osalle ihmiskunnasta, mutta jonkin on *murruttava* ilmastonmuutoksen lakkauttaessa olosuhteet, joiden alla kapitalismi luotiin: loppumattoman Uuden maailman äärettömine luonnonvaroineen. Elämänmuodonmuutoksen pakottavan kriisin mahdollisuus ei ole uusi asia ihmiskunnalle. Jopa jänikset kohtaavat sukupuuton, kun ne kuluttavat kaiken syötävän ruoan elinympäristössään. Sukupuuton tasoinen kriisi ei myöskään ole ainutlaatuinen asia historiassa, koska metsien tuhoaminen Pääsiäissaarilla johti kyvyttömyyteen kasvattaa ruokaa ja rakentaa kalastukseen tarvittavia kanootteja. Omien lasten – siis omien geenien – selviytymiseen sopimattoman maailman luominen on mieletöntä evoluution mittapuulla. Aikuinen leijona ei mene savannille ja murhaa kaikkia saatavilla olevia gaselleja ruoaksi, vaan jättää muutakin kuin luita pennuilleen. Kapitalismissa on meneillään nimenomaan tällainen prosessi: ilmastonmuutos tekee maailmasta asuinkelvottoman lapsille.

Elämää ei voi pelkistää faktoihin, yksinkertaiseen kokoelmaan pysyviä ja essentialistisia ”ihmisten” ominaispiirteitä. Evoluution ihmiskunnalle tuoma ensisijainen etu ovat sosiaaliset suhteet, jotka tarjoavat lisääntymiselle välttämätöntä ruokaa, vaatetusta ja suojaa, ja joita voidaan jäsentää loputtomasti ja *muuttaa* välittömästi sen sijaan, että oltaisiin luonnonvalinnan hitaan etenemisen panttivankina. Tämä on erityisen tärkeää kun ilmastonmuutos uhkaa muuttaa radikaalisti meidän planeettaamme vuosituhansien sijaan vuosikymmenissä. Kapitalisteiksi itseään nimitävät tulkitsevat väärin evoluutiossa olevan kyse yksilöiden loputtomasta sodasta toisia

yksilöitä vastaan, jossa vahvimmat – tai rikkaimmat – selviytyvät. Fasistit jatkavat evoluution väärintulkintaa vielä pidemmälle ja pitävät sitä ryhmien toisiaan vastaan käymänä sotana, jossa heikoimpien teurastamisen katsotaan olevan hyväksi ryhmälle tai jopa lajille. Evoluutio on kuitenkin sokea, eikä siihen kuulu moraalinen puolen valitseminen sen enempää yksilöiden kuin ryhmien puolesta: ainoa kriteeri evoluution menestykselle on geneettinen lisääntyminen. Tästä voidaan esittää anarkistinen hypoteesi siitä, että uusi, yhteistyölle pohjautuva strategia sosiaalisten suhteidemme järjestämiseksi on välttämätön. Tämä ei ole niin kaukaa haettua kuin miltä se voi vaikuttaa, sillä yhdessä ruumiimme muodostavat solut käyttävät juuri tätä samaista strategiaa. Lintujen parvissa lentämisestä kasvien ja sienien väliseen yhteistyöhön, joka mahdollistaa niille maasta ravinteiden imemisen, Kropotkin oli oikeassa: yhteistyö, yhtä hyvin kuin kilpailu, voi merkitä selviytymistä. Niukkojen resurssien maailmassa juuri tällainen elämänmuoto tulee kukoistamaan. Kommunisaatio on tämän uuden elämänmuodon todeksi tulemistä.

Kommunisaatio tarkoittaa kapitalistisen tuotannon, yksityisomaisuuden ja rahallisen vaihdon loppua, sekä elämästä omiksi erillisiksi alueikseen erotetun työn ja politiikan tuhoamista. Kommunisaatio ei kuitenkaan tarkoita apokalyptista pääoman tuhoamista. Vaikka itseään ”primitiivisteiksi” nimittävät moralistisesti tuomiten vaativat kaiken teknologian tuhoamista, olisi virhe palata pähkinöihin ja marjoihin: erityisesti koska maapallo on tässä vaiheessa jo niin pahoin vahingoittunut kapitalismin takia, että on vaikea uskoa enää olevan jäljellä tarpeeksi pähkinöitä ja marjoja. Teollisen romahduksen seurauksena tapahtuva paluu ”primitiiviseen” ei ole mitään muuta kuin erityisen nuorekasta maailmanlopun ikävöintiä, joka ei ota ekofasismien mahdollisuutta vakavasti. Pääoma itsessään-ja-itselleen – teknologia, moottorit, mikropiirit, kuljetinhihnat – on harmitonta, vaikkakin monilla olisi vaikeuksia kuvitella kapitalismin lisäksi niin kolkkoa elämänmuotoa, joka loisi teollisuuslaitoksiin tarvittavat koneet. Koneista tekee ”pääomaa” niiden käyttö voiton tuottamisessa osana pääoman tuotannon ja kulutuksen piiriä. Sama koskee työläistä; työläinen ei ole työläinen kun hän on kotona tehtaasta, toimistosta tai pikaruokaravintolasta. Kun työläinen ei ole töissä, hän on äiti, ystävä, toveri, vitsinieikka tai rakastaja. Ainoastaan silloin kun ihmisten potentiaalia käytetään voiton kasaamiseen (mikä voi tapahtua yhtä hyvin katsomalla televisiota tai työskentelemällä tehtaassa), heistä tulee inhimillistä pääomaa, kuten eräät taloustieteilijät karkeasti asian ilmaisevat. Tällöin kysymys ei ole siitä miten tuhota asioita, vaan miten hälventää tietty maailman näkemisen tapa.

Mitä jos emme pitäisi vallankumousta kaikkien asioiden loppumisena totaalissa tuhossa? Mitä jos pitäisimme vallankumousta sen sijaan pienenä siirtymänä, muutoksena tavassa tarkastella maailmaa ilman pääoman logiikkaa? Maailmanlopun odottamisen sijaan tämä pieni siirtymä voisi tapahtua kirjaimellisesti yhden yön aikana, ja kaikki tulisi olemaan kuten nyt, vain *hiukan toisin*. Vaikka on mahdotonta tehdä varmoja ennustuksia sortumatta utopistisiin päiväuniin, voimme kuvitella tämän maailman negaation. Vallankumouksen jälkeisenä päivänä me heräisimme samat vaatteet päällä, samoissa kengissä, samojen rakastajiemme syleilyssä. Kuitenkin, jokin olisi erilaista. Ihmiset näkisivät heitä erottavien muurien haihtuvan. Kapitalismissa ihmiset suhtautuvat hyödykkeisiin kuin ihmisiin ja ihmissuhteisiinsa kuin kauppatavaraan. Tämän pienen siirtymän jälkeen meidän ihmissuhteistamme tulisi välittömästi sosiaalisia, ja me olisimme vapaita tekemään juuri sitä mitä ihmissuhteemme meiltä vaativat. Esineitä ei enää irrotettaisi niiden historiasta ja kontekstista markkina-arvon antamisen takia, vaan niiden ymmärrettäisiin olevan osa ei-enää-piilotettuja sosiaalisia suhteita ja olemassa täysin ystävien kesken jakamista varten. Samat viranomaiset ja samat tehtaajat olisivat yhä olemassa, mutta kenenkään ei pitäisi mennä töihin aamuisin. Niissä oleva teknologia ei enää olisi ihmistarpeille vierasta, vaan voitaisiin herättää

henkiin uusilla ja luovemmilla keinoilla ihmisten selviämistä ja uusien elämänmuotojen palvelemista varten. Ihmistyön tekemä maailma näyttäytyisi meille jälleen kauniina. Kaikilta kykyjensä mukaan, kaikille tarpeidensa mukaan.

Kommunisaatiota lopettaisi ilmastonmuutoksen alhaalta ylöspäin sen sijaan, että sitä ohjaisi valtio ja pääoma, jotka ainoastaan kyynisesti manipuloivat ilmastokatastrofin ongelmaa järjestääkseen työvoimaa ja jatkaakseen näin sen hallitsemista. Täytenä vastakohtana epätodennäköiselle hiilimarkkinoille ja teknologisille fantasioille: kommunisaatio lopettaa katastrofaalisen ilmastonmuutoksen kaikista suorimmilla keinoilla: talouden lopulla. Ainoat maat, jotka täyttivät Kioton rajat hiilipäästöille olivat juuri ne joiden taloudet romahtivat: Romania ja Bulgaria. Olennainen ero on siinä, että kommunisaatio romahduttaa kapitalistisen talouden *tarkoituksella* ihmiskunnan itsensä toimesta. Se on hallittua purkamista, joka maksimoi kapitalismin ulossulkevien ihmisten ja moninaisten ei-inhimillisten elämänmuotojen moninaisuuden selviämisen. Se, mikä vaikuttaa ainoastaan pieneltä siirtymältä, erottaa maailmamme selviytymisen sen varmasta tuhoutumisesta liialliseen työhön.

Kapitalismi on ainoastaan kaikista uusien ilmentymä perustavanlaatuisemmasta maailman ymmärtämisen tavasta, joka on peräisin paljon kapitalismia varhaisemmalta ajalta. Ihmiskunnan vieraantumisen luomistamme hyödykkeistä on ainoastaan oire laajemmasta ihmiskunnan vieraantumisesta planeetastamme. Juuri tämä erottelu mahdollistaa meille planeettamme näkemisen ”ympäristönä”, joka on täynnä ”luonnonvaroja” ja muita lajeja, jotka voidaan tuhota jonkin päähänpiston takia. Tällainen maailman kehystämisen tapa on hävitettävä, jotta tulevat sukupolvet voivat varovaisesti sopeutua pelkän hiilivirtojen lisäksi ihmiskunnan ja meidän muovilelujemme ulkopuoliseen maailmaan. Juuri tällaista herkkyyttä meidän maailmamme tarvitsee, sen kaltaista herkkyyttä, jota eurooppalaiset kuvittelevat muun maailman alkuperäiskansojen heimojen omaavan, vaikka muistavatkin Euroopan barbaarien olleen yhdessä vaiheessa samantaisia ennen ”eurooppalaisiksi” tulemista. Herkkyyttä ennustaa pilvien liikkeestä ja pienistä lämpötilan muutoksista tuleva sää, herkkyyttä määrittää maaperän vointi tuntemalla madot: kaikki tämä pääoman toimesta melkein tuhottu mittaamaton tieto on opittava uudelleen. Planetaarisen pikkuporvariston yksin alulle panemat permakulttuurin ja biopuhdistuksen kaltaiset tekniikat voitaisiin ottaa käyttöön kaikkien hyväksi. Päinvastoin kuin vihreän kapitalismin esittämät heppoiset ratkaisut, tätä uutta elämänmuotoa seuraisi uusi evoluution kannalta vakaa strategia, jota ei voisi ainoastaan jäljitellä, vaan se voisi kukoistaa katastrofaalisen ilmastonmuutoksen muuttamassa maailmassa. Kuten sanottua, enemmänkin kuin lomaviettötappamme on muututtava, jotta voimme ylläpitää tulevaa maailmaa.

Apokalypsi ei ole kapitalismin tai kristinuskon yksinoikeus: kauheimpina hetkinään Marx antoi meille ainoastaan apokalypsin maallistuneen kielen, ”vallankumouksen” pidättelemisen ennen juuri oikea hetkeä. Marxissa oli aina jotain profeetan kaltaista, eikä hänen partansa ainaakaan auta hälventämään epäluuloja. Marxin kommunismi oli aina äärettömästi lykättyä, mikä oikeutti Gulagin kauhut, verentahrimat kiinalaiset tehtaajat ja Itä-Euroopan rauniot. Niin uuden elämänmuodon mahdollisuudesta tuli itsessään mahdoton ajatus, pelkkä sosiopaattinen ideologia. Vastustamme kommunismia poliittisena ideologiana ja kannatamme välitöntä kommunisaatiota elämässämme tällä hetkellä.

Kaukana tulevaisuuden apokalyptisesta vallankumouksesta, kommunisaatio alkaa milloin tahansa ihmiset alkaessa sosialisoida materiaalisia olosuhteitaan. Tämä menee syvemmälle suureen osaan jokapäiväistä elämää kuin sellaiset tietoisesti eksplisiittisesti antikapitalistiset projektit, kuten väliaikaiset autonomiset alueet. Milloin annat itsestäsi epäitsekästä, jaat ruokaa ys-

täviesi kanssa, hoidat lasta, antaudut rakastajallesi, otat riskin tulla pidätetyksi tai kuolla kotiasi puolustaessasi, ja jopa paljastat kaiken itsestäsi toiselle henkilölle keskustelussa: ei epäilystäkään, suurin osa ihmisten elämästä on todellisuudessa olemassa olevaa kommunisaatiota. Juuri tämä jokapäiväinen solidaarisuus mahdollistaa köyhien selviytymisen niinkin vähällä kuin dollarilla päivässä, mikä kuulostaisi loogisesti mahdottomalta, ellei köyhien selviytyminen olisi empiirisesti niin itsestään selvää.

Kommunisaatio ottaa tämän materiaalsen solidaarisuuden ja siirtää sen uutena evolutionaarisena strategiana planeetalle. Se perustuu vaatimukselle vapauttaa mahdollisuudet muodostaa kollektiiveja, joiden perustana toimii jaettu halu selviytyä. Toisin kuin Neuvostoliiton pakkokollektivisoinnit tai jopa kapitalismin yhteiskuntatehtaat (joissa olemme pakotettuja kiertämään jatkuvasti työstä toiseen ja työskentelemään kaikenlaisten ihmisten kanssa, joiden kanssa emme muuten olisi tekemisissä), kommunisaatio pohjautuu vapaan yhteenliittymisen ja keskinäisen avunannon muinaisille anarkistisille periaatteille. Niinpä kommunisaatio olisi myös oikeus vetäytyä tästä kierrosta riippuen tunnetilasta ja olosuhteista, kun taas samaan aikaan olisi milloin tahansa mahdollisuus lisätä intensiteettiä liittymällä muihin. Sivuuttamalla pääoman ja valtion välityksen voi ilmaantua itseorganisoituja elämänmuotoja, jotka ovat sopusoinnussa maailmassa ja voivat niin ratkaista sen todelliset evolutionaariset ongelmat.

Vaikka kommunisaatio alkaa arkielämästä pääoman marginaalissa, onnistuakseen kommunisaation pitää tulla nimenomaan kansainväliseksi vallankumoukselliseksi projektiksi pääoman piirissä ja sen kokonaisuutta vastaan. Se, että tämän pitäisi tapahtua *välittömästi* on meidän vallankumouksellinen välttämättömyys, sillä jokaisen ohikiitävän hetken aikana pääoma aiheuttaa peruuttamatonta vahinkoa, joka tekee tulevaisuuden sukupolvien työstä entistä vaikeampaa. Olisi tragedia lajien tasolla, jos me alamme yhteistää, mutta prosessi alkaisi liian myöhään pysäyttääkseen ”kippauspisteen” katastrofaalisessa ilmastomuutoksessa. Emme voi hyväksyä heikkoja ja puolinaisia toimenpiteitä; jos kommunisaatio ei aiheuta selvää vallankumousta, kommunisaatio itse saavuttaa rajansa ja menettää vallankumouksellisen momentumin, fossilisoituen jonkinlaiseksi sosiaalidemokratiaksi tai ekofasismiksi hetkeksi nousseen vallankumouksellisen kuumeen jälkeen. Sillä olisi sama kuolettava vaikutus kuin kapitalistisen nykyisyyden jatkumisella. Siten on paradoksi, että kommunisaation on alettava nyt kaikista paikallisimmista olosuhteista ilman mitään muuta kuin oma toimintamme, ja kuitenkin se voi loppujen lopuksi menestyä ainoastaan pakottamalla kapitalismin kokonaisuudessaan murenemaan niin, että vallankumouksen valtava tehtävä sosiaalisissa suhteissamme ei tapahdu speaktaakkelimaisen illuusion tasolla vaan materiaalisessa todellisuudessa. Ainoastaan yhteiskunnallinen vallankumous onnistuu menestyksekkäästi ohjaamaan meidät läpi aikakauden, jossa meidän on kohdattava lajitason kriisi globaalissa mittakaavassa. Lajina meillä on nyt selkä seinää vasten katastrofaalisen ilmastomuutoksen takia. Verrattuna ekofasismiin ja vihreään kapitalismiin, kommunisaatio on vähiten verinen polku tämän tilanteen lopettamiseksi.

Huolimatta antropologisista todisteista jonka mukaan ihmiset elivät vuosituhansia ilman pääomaa ja jopa valtiota, jotkut sanoisivat kommunisaation projektin olevan epärealistinen ja kuvitteellinen. Kenties. Ainoa filosofia, jota voidaan vastuullisesti harjoittaa epätoivon edessä, on pyrkimys tarkastella kaikkia asioita kuin ne esittäisivät itsensä vallankumouksen näkökulmasta. Kommunisaatio on vasta-aine maailmanloppuun.

Kapinan taito

“Yhteiskunnallinen vallankumous... ei tule... laskemaan miekkaansa ennen kuin jokainen valtio on tuhottu... ympäri maailman.”

– Mihail Bakunin, *The Program of the Brotherhood* (1865)

Jotta voisimme estää katastrofaalisen ilmastonmuutoksen, aikakautemme kehitystä ohjaavana periaatteena on oltava valtion tuhoaminen. Kapitalismin – sekä vihreän että muunlaisen – säilymisen takaa viime kädessä valtion aineellinen voima: armeija, poliisi, ihmisten usko. Lähes unohdetut ja pitkään kielletyt kysymykset palaavat paljain historian pöydälle: kysymys kapinasta, valtion tuhoamisen taidosta. Kapina on aina ennemminkin avoin kysymys kuin valmis suunnitelma. Kysymykseen ei vastata teoreettisesti, vaan niiden ihmisten toimilla, jotka asettuvat tietoisesti valtiota vastaan. Kapina on vastaus anarkistiseen hypoteesiin kyvystämme elää ilman valtiota.

Uusliberaalin aikakauden huippuvuosina oli muodikasta sanoa, ettei valtiolla ole merkitystä. Nykyään, sen sijaan, on silkkaa fasismia puhua kapitalismin tuhoamisesta ilman välitöntä valtion tuhoamista. Finanssikriisin aikaan valtioiden kyky luoda rahaa tyhjästä osoitti, ettei valtio ole mitenkään vähäpätöinen toimija vaan kapitalismin viimeinen vakuuttaja, suuri taikuri arvon verhon takana. Vallankumoukselliset ovat kirjoittaneet lukemattomia sivuja analyysiä kapitalismista, mutta ymmärrys tästä tärkeästä kysymyksestä, valtion tuhoamisesta, on jäänyt lähes iskulauseiden tasolle. Kuten Leninin ja Stalinin ”olemassa olevan sosialismin” kauheudet osoittivat, Marx epäonnistui täydellisesti valtion tuhoamisen teorian muotoilussa. Anarkismin keskeiseen kysymykseen – kuinka valtio tuhotaan? – ei ole koskaan vastattu tyydyttävästi. Vastauksen muotoilu on nykyisen sukupolven tehtävä, jos haluamme luoda uuden, valtiottoman elämänmuodon.

Tämä ei ole helppo tehtävä. Valtio pyrkii ennen kaikkea säilyttämään itsensä, vaikka kapitalismin kaltaiset elämänmuodot tulevat ja menevät. Valtiossa on epäilemättä jotakin ajatonta: kreikkalaisten jumalten patsaat, latinalaiset kaiverrokset, ja mahtailevat tornit. Kaikki valtiot Yhdysvalloista Tanskaan toimivat ikään kuin ne olisivat Rooman uusia kuvia, ja niiden koristukset paljastavat valtioiden kammottavan jatkuvuuden. Juuri siinä piilee myös avain valtion mystiikkaan: siinä missä tavaroiden virtaus on kapitalismin elinehto, valtiolle se on uskon virtaus.

Valtio on massiivinen koneisto, jota pitää yllä usko sen omaan välttämättömyyteen. Se on suurin hypnotisoija, jonka läheisyydessä lähes kaikki epäonnistuvat toimimaan oman etunsa mukaisesti. Otetaan esimerkiksi poliisit. Poliitikothan ovat usein huomattavan rikkaita henkilöitä, joille on helppoa vaihtaa roolia yrityksen ja valtion johdossa, mutta eivätkö poliisit ole useimmiten alemmasta luokkataustasta ja toimi omaa luokkaintressiään vastaan? Minkälainen massiivinen aivopesu on oikein meneillään, jotta poliisit, salaiset poliisit, byrokraatit ja muut valtiokoneiston ihmisosat on saatu toimimaan omaa etuaan ja jopa planeetan selviytymistä vastaan? Jopa vallankumoukselliset tukevat valtiota kriisikautena. Otetaan vain pinnallisesti poliisista eroava esimerkki, Monbiot ja ne miljoonat aktivistit ja kansalaisjärjestöt, jotka kehottavat meitä palamaan valtion syliin ja väittävät sen olevan ainoa keino katastrofaalisen ilmastonmuutokseen eh-

käisemiseksi. Siis alun perinkin ilmastonmuutosta aiheuttavaa yhteiskuntajärjestystä pystyssä pitävä tukipylväs tulisi muuttamaan luonnettaan. Tämä on jopa surullisempaa kuin palaaminen hyväksikäyttävän rakastajan luo.

Monbiot ja muut liberaalit pyytävät meitä jättämään huomiotta sen ilmeisen tosiseikan, että olosuhteet uudelle kapinoiden ajanjaksolle ovat paremmat kuin koskaan aiemmin. Planeetta muistuttaa läheisesti globaalia versiota 1800-luvun kapitalismista, jossa massiivinen ja järjestäytymätön työväenluokka oli revitty esikapitalistista elämänmuodoistaan. Keskeisin ero on kuitenkin siinä, että tällä kertaa kyse on kapitalismin lopusta alun sijasta. Anarkistisen liikkeen lähes täydellinen tuhoaminen 1930-luvulla ja Stalinin aiheuttama varhaisen vasemmistokommunismiin kukistuminen pakottavat kapitalistisen elämänmuodon vastustajat aloittamaan lähes kirjaimellisesti tyhjistä. Juuri sen vuoksi näemmekin salaliittojen, salaseurojen, ystävien ryhmien, jengien ja muiden uusien internationaalien taimien syntyvän uudelleen. Ennen Pariisin kommuunin nousua yli 600 salaseuraa kukoisti kapitalismin ytimessä. Ja kuinka monta jengii nykyään lymyilee jokaikisessä metropolissa?

Kapinan aloittamiseen ei tarvita aseita tai väkivaltaa, vaikka onkin naiivia uskoa, että kansannousut olisivat väkivallattomia. Tietynlainen rentous väkivallan suhteen on välttämätöntä. Siitä huolimatta valtio on paljon enemmän kuin päämaja tai armeija. Militarismissa sitä on mahdoton päihittää. Aseellisen taistelun nousua on pyrittävä kaikin keinoin välttämään, sillä suora hyökkääminen valtion kaltaista instituutiota vastaan ei ole enää välttämätöntä. Hajautuneen vallan aikana ainoastaan virtausten epäsuora blokkaminen on välttämätöntä. Vaikka keskuspankkia tai Exxonin pääkonttoria voidaan vartioida kuin Talvipalatsia aikoinaan, tuotannon ja kulutuksen lonkeroita löytyy kaikkialta. Valtio on viime kädessä ainoastaan yksi instituutio muiden joukossa, ja myös sen virrat voidaan blokata vaikka se onkin paljon muita vanhempi, kavalampi ja vaarallisempi. Keskeisin valtiota ylläpitävä virta on usko valtioon. Tämä usko murretaan osoittamalla, että valtioton elämä on mahdollista, ja välittömän kommunismin esimerkeillä, jotka todistavat sellaisen elämän olevan parempaa kuin kapitalismin ja valtion määrittämä elämä. Tai vähintään osoittamalla, että sellainen elämänmuoto takaa huomattavasti todennäköisemmin itsemme ja lastemme selviytymisen. Tällaiset yhteiskunnallisen vallankumouksen tilat tulevat laajenemaan tuhatkertaisiksi, kun valtio ja pääoma kohtaavat peruuttamattoman ekologisen kriisin.

Läpi historian valtiot ovat tuhoutuneet ryöstelevien barbaarien hyökkäyksiin, mutta viime aikoina tyypillisempää on ollut tuhoutuminen oman väestön kapinan seurauksena. Malliesimerkki tästä on Pariisin kommuuni, jossa työläiset murskasivat hallituksen. Vain 72 päivää myöhemmin kuningas kokosi joukkonsa uudelleen Versaillesissa ja teurasti kommuunin kapinalliset. Pariisin kommuuni osoitti, että uusi elämänmuoto on mahdollinen, jos valtio tuhotaan, mutta sillä ei ollut keinoja puolustaa itseään. Vallankumouksellisten seuraava kysymys olikin: kuinka estetään väistämätön vastavallankumous? Vastauksena kysymykseen Bolsevikit rakensivat puolueensa, joka ei ainoastaan ottanut valtaa haltuunsa vaan pidätteli vastavallankumouksellisia armeijoi- ta kaikkialla Euroopassa. Tämä ”vallankumouksellinen” puolue päätyi kuitenkin rakentamaan valtion uudelleen sen tuhoamisen sijaan, ja käänsi lopulta aseensa kaikkein määrätietoisempia vallankumouksellisia vastaan ensin Kronstadtissa ja sitten lukemattomissa muissa paikoissa. Ainoastaan akateemikko voi ihmetellä, miksei kommunistiseen hypoteesiin usko enää kukaan. Venäjän vallankumouksen opetus on aivan liian selkeä. Valtion tuhoamisen lisäksi tarvitsemme vallankumousta sosiaalisissa suhteissamme. Varhaisemmat teoreetikot uskoivat tämän tapahtuvan sen jälkeen, kun valtio on tuhottu vallankumouksellisesti. Tämän uuden elämänmuodon häivydykset nousevat esiin uudestaan ja uudestaan aina Pariisista (1968) Oaxacaan (2006) ja Italiasta

(1977) Kreikkaan (2008). Niinpä kapinan ongelmasta tulee kaksinainen: kuinka valtio tuhotaan, ja kuinka estetään sen palaaminen?

Vastaus näihin kysymyksiin on luoda samaan aikaan uusia sosiaalisia suhteita kapinan kanssa, kommunisaation konkreettisen käytännön kautta. Tämä on asemamme yhteiskunnallisessa sodassa. Se alkaa pienestä muutoksesta, mutta sen on kypsytävä työväenluokan ja ulossuljettujen selviytymisen ja itsepuolustuksen käytännöksi. Kysymys selviytymisestä tulee alati ajan-kohtaisemmaksi, kun blokkausten intensiteetit kasvavat ja pääoma ja valtio ajautuvat yhä syvempään kriisiin. Loppujen lopuksi hiilivirtojen pysäyttäminen tarkoittaa maailman sähköntarjonnan pysäyttämistä, mikä voi ajaa monia ennenaikaiseen kuolemaan. Jokaisen kapinan blokkaaman virran kohdalla avautuva tila on siis välittömästi kommunisoitava tai tuhottava, jottei voittoja käännetä vastavallankumouksen eduksi. Tätä on jatkettava siihen pisteeseen asti, kunnes avautuvat tilat voidaan täyttää uusilla elämänmuodoilla. Näitä uusia elämänmuotoja meidän ei tarvitse suunnitella etukäteen absurdiin yksityiskohtien tasolla: kaikki ympäristötaloustieteen tai osallisuustalouden kaltaiset suuret suunnitelmat ovat vain nykyajan typeriä vastineita Fourierin ja St. Simonin seuroille. Itseoppineiden asiantuntijoiden teoriat ovat aina jäljessä tavallisten ihmisten liikkeestä, sillä uusi elämänmuoto nousee konkreettisten kapinoiden koitoksista ja kokemuksista. Sekä ”kommunismi” että ”kommunisaatio” on johdettu Pariisin kommuunista, jossa tavalliset työläiset ja työttömät osoittivat, että he kykenevät – vastoin Marxin kaltaisten vallankumouksen astrologien ennusteita – luomaan uuden elämänmuodon: muuttamaan kirkot yliopistoiksi, ottamaan ruoan haltuunsa, aseistamaan itsensä ja järjestämään yleiskokouksia. Mikä sitten on nykypäivän vastine tälle? Voimme nähdä kommunisaation askelia kaikkialla, yhteisöllisissä keittiöissä, vallatuilla taloilla ja jopa itseorganisoiduissa sairaaloissa. Enemmän voimme kuitenkin oppia kommunisaation mahdollisuuksista ja laajuudesta katsomalla työväenluokan ja ulossuljettujen maailmaan anarkistipiirejä laajemmin. Ihmiset ovat onnistuneet löytämään tai kasvattamaan ruokaa kaikkialla, kaikkein hankalimmissakin olosuhteissa. Kaikkialla massiivisten slummien ja ”epäonnistuneiden valtioiden” (milloin valtio muka olisi ollut menestys?) välillä maailman köyhälistöllä on miljoona esimerkkiä tarjolla, jos vain avaamme silmämme.

Mustan blokin mellakkataktiikat ovat täydellinen esimerkki kommunisaation ja kapinan dialektiikasta käytännössä. Kapinan hetkellä markkinahintaiset tuotteet otetaan välittömästi haltuun ja käyttöön: supermarkettien ruoasta tulee maksutonta, meidät hyödykkeistä erottava lasi murenee. Kaikki aiemmin vieraaksi mielletty, kuten jätelavojen ja rakennustyömaiden jätökset, herää henkiin barrikadien muodossa täyttääkseen itsepuolustuksen erittäin todellisen tarpeen. Yksikään ei ole peloissaan, ottamatta lukuun kyttyä ja mahdollisesti joitakin ohikulkijoita, jotka eivät osaa ymmärtää tai liittyä mukaan. Ideaalitapauksessa hyökkäykset kohdistuvat kohteisiin, joita kukaan ei tarvitse muutenkaan: pankkeihin ja finanssipääomaan, ylihinnoiteltujen vaatteiden ja timanttien täyttämiin keskeisiin ostoskatuihin, ruoaksi naamioitua myrkyä kauppaaviin pikaruokaketjuihin. Maailma on parempi paikka, kun nämä instituutiot on poltettu maan tasalle. Pakkolunastaminen on myös läsnä kapinan hetkellä: poltamme kaiken, mitä emme voi varastaa. Vasta sen jälkeen olemme vapaita tavoittelemaan lajimme selviytymistä kaikki tietotaito, teknologia ja ihmiskunnan voima kollektiivisessä käytössä. Ensimmäinen teko on epäilemättä puutarhojen perustaminen maaperälle, jota eivät ravitse petrokemikaalit vaan polttamiemme ta-
varoiden tuhkat.

Jotta kapina voi yleistyä, sen on oltava avoin kaikille aina mustiin pukeutuneista nuorista vanhuksiin ja lapsiin. Muussa tapauksessa kapina saavuttaa rajansa ja epäonnistuu. Kapinan on myös selitettävä itsensä, mistä käyvät esimerkeiksi autonomisia tiloja kuten Ungdomshusetia

vuonna 2006 puolustaneet mellakat sekä poliisiväkivallan vastainen taistelu Kreikassa vuonna 2008. Jotkut tulevat sanomaan, että kapinat tuovat mukanaan väkivaltaa, joka säilyttää juuri niitä ihmisiä, jotka pitäisi saada puolellemme. Mutta eikö nyky maailma jo kylvekin väkivallassa? Kysy keneltä hyvänsä, jonka perheen miehittämättömät lennokit ovat tappaneet Afganistanissa, tai joka on menettänyt ystävän poliisille tai joutunut raiskatuksi kotonaan. Ihmiset tietävät maailman olevan väkivaltainen. Vallankumouksellinen kysymys on, kuinka pysäytämme kaiken tämän väkivallan, jota valtio ja pääoma syöksevät päällemme. Toisin kuin aseellinen taistelu, kapina pohjautuu tekoihin ja toimintaan, joihin kuka tahansa vähänkään hyväkuntoinen kykenee, jos rohkeus vaan riittää: toimistojen stormaukseen, kyynelkaasukanistereiden viskomiseen takaisin kytien luo, ruoan ja muiden resurssien kollektiiviseen pakkolunastukseen, barrikadien pystyttämiseen. Autonomisen tilan puolustuksen ulkopuolella kaikille on tarjolla erilaisia tapoja toimia aina hoivasta ja hoitamisesta oppimiseen ja tietotaidon säilyttämiseen sekä autonomisen tilan elossapitämiseen. Jossain vaiheessa tulee vastaan raja, jossa valtio tuntee, että sen on pysäytettävä kapina. Armeija kutsutaan kaduille ampumaan omia kansalaisia. On turhaa teeskennellä, etteikö juuri näin olisi tapahtunut Ranskassa vuonna 1968 tai Kreikassa vuonna 2008, jos kapinat olisivat laajentuneet ja tuotantoinfrastruktuuri tuhottu ja otettu haltuun. Kun armeija kieltäytyy ampumasta omia perheitään ja ystäviään, kun sotilaat niskuroivat ja liittyvät kapinaan, valtion materiaallinen voima murenee kuin korttitalo, joka se on aina ollutkin. Vaikka jotkin kapinoiden materiaalisista edellytyksistä ovat muuttuneet sitten vuosisadan taitteen, on pidettävä edelleen mielessä että vallankumousten onnistumisen kaduilla määrää se, leviääkö kapina armeijaan vai ei.

Kysymys kapinasta ei siis ole ainoastaan kysymys valtion tuhoamisesta, vaan siitä kuinka luodaan uusi maailma ilman pääomaa ja valtiota. Vastaus on aivan erityisen yksinkertainen: kysy ihmisiltä. Kysy ydinvoimalan työntekijöiltä kuinka voimala suljetaan. Kysy sairaanhoitajilta kuinka sairaaloita voidaan pyörittää, kun on pulaa lääkaineista. Kysy plantaaseille palkkaorjiksi hankituilta siirtolaisilta, kuinka maata viljeltäisiin yhteisöllisesti. Kysy sotilailta kuinka armeijassa organisoidaan kapina upseereita vastaan. Kommunisaation tietotaito on jo ihmisillä. Meidän on ainoastaan saatava kapina kaikkien huulille. Valtiouskon virtujen blokkauksen abstrakti metodologia on siis seuraava: ensin on kysyttävä kuinka selviydymme ilman valtiota ja sen jälkeen avattava tiloja ihmisille näiden vastausten toimeenpanemiseksi. Vallankumouksellisten tehtävä on tehdä itsestäänselväksi, ettei usko minkäänlaiseen valtiomuotoon ole välttämätöntä. Että ihmiset voivat valtion sijaan luottaa itseensä. Tästä seuraa toiminta, kapinallisen tutkimuksen abstrakti metodologia tulee todelliseksi, ja elämä voittaa pääoman yhteiskunnallisessa sodassa.

Kapina ja maailmanloppu ovat eri järjestyksiä, eikä missään tämä vastakohtaisuus ole ollut selvempää kuin uskonnollisen mielikuvituksen keskeisimpänä hetkenä: ristiinnaulitsemisessa. Jeesus Kristus, Jumalan poika, oli maailmanlopun alkuperäinen profeetta. Uskottuaan apokalypsin saapuvan omana elinaikanaan, hän itki ristillä miksi Jumala oli hylännyt hänet, miksei maailmanloppu ollut tullutkaan. Oli myös toinen, huonommin tunnettu Jeesus, Jeesus Barabbas. Barabbas ei ollut Jumalan, vaan kuolevaisen miehen poika, ja hänet oli toimittu vankilaan kapinallisena. Toisin kuin Jeesus Kristus, Jeesus Barabbas ei odottanut toimettomana maailman tuhoutumista, vaan halusi puhaltaa siihen uutta elämää vallankumouksen kautta. Kun Pontius Pilatus kysyi väkijoukolta kuka pitäisi säästää kuolemalta, ihmiset eivät valinneet apokalypsiä vaan kapinan. ”Antakaa meille Barabbas!” Ei ole mitenkään yllättävää, että Raamatun nykyisessä englanninkielisessä laitoksessa Barabbasia kutsutaan terroristiksi. Älä koskaan unohda, että ihmiset päättivät valita kapinan, kun heitä pyydettiin valitsemaan sen ja maailmanlopun väliltä.

Ilmestyksiä

Euroopan kaupunkeja halkoo muinaisten akveduktien ja Rooman loiston merkkien rauniot, ja samanlaisella pelonsekaisella kunnioituksella ja halveksunnalla lapsemme tulevat katselemaan moottoriteidemme ja pilvenpiirtäjiemme raunioita. Kaikki imperiumit ovat kuvitelleet jatkuvansa loputtomiin, mutta aina tuhatvuotisesta valtakunnasta liberaalin demokratian ja kapitalismin ”historian loppuun” asti lopputulos on ollut sama. Globalisaation aikakaudella zapatistit olivat arvokkuuden ja ihmisyyden maailman keskipisteessä uusliberalismia vastaan. He kutsuivat tuhansia ihmisiä maailmaansa – La Realidadiin – viidakon laitamille. Vallankumoukselliset saivat varmasti paljon enemmän heidän kokeiluistaan kansainvälisen solidaarisuuden ja itseorganisaation saralla kuin mitä zapatistit saivat kaukaisilta vallankumouksellisilta. Mutta ajat muuttuvat, ja globalisaation aikakaudella esiin nostetut kysymykset demokratiasta ja oikeuksista voidaan kääntää kaikkia niitä vastaan, jotka taistelevat aidon vallankumouksen puolesta. Aivan samoin kuin roomalaiset muunsivat Pohjois-Afrikan vilja-aitan liian intensiivisellä viljelyllä aavikoksi, nykyajan roomalaiset pyrkivät tekemään aavikosta uudenlaisen farmin. Saharaan on pystytettävä miljoonan aarin edestä aurinkopaneeleja Euroopan sähkönnälän täyttämiseksi. Jokainen Saharaan kätkeytynyt uraanihippu on louhittava, vaikka edes koko maailman uraani ei riitä jo suunniteltujen ydinvoimaloiden tarpeisiin. Heidän suuressa suunnitelmassaan on vain yksi heikkous: autioma ei ole tyhjä, vaan täynnä elämää.

Ihmiset elävät – suorastaan kukoistavat – autiomailla. Jos zapatisteissa kiteytyi globalisaation aikakauden vastarinta, oman aikakautemme vastarinta ruumiillistuu tuaregeissa. Nämä nomadit, ylpeät afrikkalaiset uskomattoman hienostuneissa sinisissä kaavuissaan, elävät elämäänsä kierrelleen autiomaalla. Kun Qaddafi yritti tehdä heistä Libyan sotilaallisen jatkeen, antaen heille sotilaskoulutusta ja Vihreitä kirjoja, tuaregit ottivat vastaan ainoastaan jazzmusiikin. Vaikka heidän lapsilleen on yhä vaikeampaa jatkaa elämää lähtemättä pakolaisiksi, osa jatkaa elämäänsä aavikolla vuosituhansien perinteen mukaan. He tietävät, että viimeinen taistelu odottaa horison-tissa. Imperiumin on kolonisoitava koko aavikko, jotta se voi hyödyntää auringon energian ja tuaregien kotimaan alla piilevän myrkyllisen uraanin. Jälleen kerran on kyse imperiumin taistelusta nomadeja vastaan. Tuaregien asenteen tulisi toimia esimerkkinä vallankumouksellisille tänä aikakautena, joka muistuttaa oudosti menneitä aikoja: me emme tarvitse aktivismin solidaarisuutta ja hyväntekeväisyyttä. Kaikki imperiumit tuhoutuvat, eikä nykyinen ole poikkeus. Ja me tulemme säilymään.

Ei ole mitään tulevaa, ilmastonmuutoksen aiheuttamaa maailmanloppua. Elämme jo tänään keskellä sitä. Sukupuutto ei odota tulevaisuudessa. Elämme jo nyt keskellä suurinta sukupuuttoaaltoa sitten permikauden joukkotuhon – kapitalismin aiheuttamaa sukupuuttoaaltoa. Apokalyptinen ajattelu on itsessään seurausta omasta vieraantuneisuudestamme ajasta. Kapitalismi tuhoaa kaikki muut suhteet aikaan ja tyypistää ne fordistisen tehtaan lineariseksi ajaksi. On olemassa myös muita tapoja suhtautua aikaan – esimerkeiksi käyvät vaikka kuun kierrokset, vuodenaikojen mukaan elävät yhteisöt ja tähtien liikkeet. Apokalypsin käsitteelliseen vankilaan jumittunut ei voi missään vaiheessa sanoa, että haluaa jotain aivan erilaista. Silti jokainen hetki

historiassa huutaa kapinallisuutta. Kapinan laajeneminen ja voitto ei ole kuitenkaan kiinni ainoastaan subjektiivisesta halustamme murskata valtio ja kapitalismi, vaan myös objektiivisista olosuhteista, joissa vallitsevan järjestyksen tuhoaminen näyttäytyy ihmisille järkevänä heidän ja heidän lastensa selviytymisen näkökulmasta. Nämä objektiiviset olosuhteet eivät ole koskaan olleet otollisemmat kuin katastrofaalisen ilmastonmuutoksen aikana.

Tämä on nykyhetken dialektinen dynamiikka: ilmastonmuutos on samanaikaisesti sekä paras että kauhein ihmiskunnan kohtaama asia. Jatkuvasta kriisipuheesta huolimatta on hyvin vähän syvällistä ymmärrystä, miltä todellinen kriisi näyttää maailmanlaajuisesti. Sekä kapitalisteille että antikapitalisteille kriisi on markkinoiden kriisi, sota, sairaus. Nämä ovat kaikki verrattain vähäpätöisiä kriisejä verrattuna katastrofaaliseen ilmastonmuutokseen – biokriisiin, joka uhkaa lähes kaiken elämän olemassaolon jatkuvuutta planeetallamme sellaisena kuin sen tunnemme. Yhteiskunnallinen sota on alkanut kuolleen pääoman ja elämän välillä, eikä siinä ole neutraalia maaperää. Jokaisen on valittava asemansa joko valtion ja kapitalismin jatkuvuuden puolella... tai yhdistyneenä niiden tuhoamisen välttämättömyyden perustalle. Maailmanloppu on ainoastaan uskonnollinen tulkinta yhteiskunnallisen vallankumouksen todellisesta mahdollisuudesta maailmassa, joka on menettänyt kielen vallankumouksen, siis kapinan välttämättömyyden, ilmaisuun.

Maailmanlopulla on salainen merkitys: se ei ole ajanlaskun loppu, vaan tämän tietyn ajan loppu. Se ei ole maailman loppu, vaan tämä tietyn maailman loppu. Siis valtion ja pääoman loppu. Maailmanlopun projisoiminen tulevaisuuteen jäädyttää ja kadottaa kaiken inhimillisen toimijuuden nykyisyydestä. Oikeastaan koko apokalypsin tuloon perustuva aikakäsitys on vain fantastinen keksintö. Pienellä muutoksella, toimijuus palaa nykyhetkeen. Historia vapautuu. Talonpoikaikapinat, Pariisin kommuuni, Espanjan sisällissota, Kronstadt, seminolit, Mustat pantterit, autonomia ja globalisaation vastainen liike muuttuvat hetkessä epäonnistumisten sarjasta sarjaksi hetkiä, jotka ovat kehittyneet kohti juuri tätä hetkeä. Tulevaisuus muuntuu ontosta tyhjyydestä mahdollisuuksien runsaudeksi, jossa mikä hyvänsä hetki voi avata oven kapinaan. Nykyisyydessä, jokaista hengenvetoa sävyttää uudenlainen intensiteetti. Verenkierto kiihtyy tavalla, jonka luultiin jo hävinneen ihmiskunnasta. Päämäärät ovat yhtäkkiä selviä vain niille, joiden elämä ei perustu maailmanlopun odotukseen vaan elämän jatkamiseen. Paljon tärkeämpää kuin vallankumouksen teoreettiset mahdollisuudet on se, että syntyy vallankumouksellisia ja uudenlainen vapautus, joka ei ole enää epämääräisessä tulevaisuudessa vaan juuri tässä ja nyt.

* * * * *

Otos yksi. Yhdysvaltain presidentti astelee lavalle käsi kädessä Kiinan pääministerin kanssa ja avaa uudet hiilimarkkinat, jotka pelastavat ihmiskunnan. Kyyneleet valuvat Iso-Britannian pääministerin poskilla ja pilaavat hänen meikkinsä kameroiden edessä. ”Me teimme sen! Me teimme sen!”, hän huutaa kaulalihakset kouristellen ja silmissään palo, joka voi olla peräisin vain jumalallisesta intohimosta. Valot kääntyvät kohtia yleisöä merkiksi. Täydellisesti valittu ja kuvauksellinen joukko, johon on huolella valittu ihmisiä kaikista maailman etnisyyksistä (ideaalisesti vähän kitchyissä, mutta mittatilauksena teetetyistä ”etnisissä” asusteissa), nousee ylös ja alkaa taputtaa juuri samalla hetkellä, kun heidän edessään olevat näytöt toistavat taputuskäskyä. Osakemarkkinat nousevat.

Otos kaksi. Lava tuntuu omituisen tyhjältä, kun maailman vaikutusvaltaisimmat miehet ovat lähteneet. Ainoastaan Iso-Britannian pääministeri on jäljellä, ja hän nousee puhujakorokkeelle totisen näköisenä. Pyyhkiessään kyyneltä silmäkulmastaan hänen äänensä värähtää, mutta säilyttää moraalisen varmuutensa. ”Vaikkei meillä olekaan sitovaa sopimusta, olemme tänään sopineet tärkeistä yksityiskohdista eikä meidän tule vältellä historiallista vastuutamme, vaikka

kohtaammekin ylivoimaisia haasteita...” Kamera leikkaa nopeasti kuviin tapahtumapaikan ulkopuolelta, mustiin naamioihin pukeutuneet protestoijat näyttävät tuhoavan tavaroita sattumanvaraisesti, ihmiset blokkaavat delegaatteja värikkäissä vaatteissa, ja asiantuntijat syyttävät heitä huippukokouksen epäonnistumisesta. Osakemarkkinat nousevat.

Konferenssikeskuksen ulkopuolella mikään ei ole muuttunut. Samat vaatteet lojuvat matolla ja lapsemme nukkuu edelleen sikeästi lähellä. Vedämme jalkaamme samat kengät kuin eilenkin. Ja silti, jotain on peruuttamattomasti muuttunut. Aamu on kuin mikä hyvänsä muukin, mutta poliisit ovat ryhmittyneet jonoon kadulle. Kukaan ei viitsi kuunnella pääministerin puhetta, sillä kaikki tietävät, että yhtä meistä tullaan ampumaan tänään. Tänä aamuna emme tarvitse kahvia. Astuessamme ovesta ulos naapurimme ovat jo järjestäytyneet. Aurinko paistaa kirkkaalta taivaalta.

Yhteiskunnallinen sota, ei ilmastokaaosta!

Anarkistinen kirjasto
Anti-Copyright

Kokeellisen vapauden instituutti
Johdatus maailmanloppuun
26.11.2017

Haettu 13.2.2019 osoitteesta
<https://toimitus.co/2017/11/26/johdatus-maailmanloppuun-suomentajan-esipuhe-ja-johdanto/>

fi.theanarchistlibrary.org